

Kauhavan perusopetuksen opetussuunnitelma 2023

Sisällys

1. Paikallisen opetussuunnitelman merkitys ja laadinta Kauhavalla
2. Perusopetus yleissivistyksen perustana
3. Perusopetuksen tehtävä ja yleiset tavoitteet
4. Yhtenäisen perusopetuksen toimintakulttuuri
 - 4.1 Toimintakulttuurin merkitys ja kehittäminen
 - 4.2 Toimintakulttuurin kehittämistä ohjaavat periaatteet
 - 4.3 Oppimisympäristöt ja työtavat
 - 4.4 Opetuksen eheyttäminen ja monialaiset oppimiskokonaisuudet
5. Oppimista ja hyvinvointia edistävä koulutyön järjestäminen Kauhavalla
 - 5.1 Yhteinen vastuu koulupäivästä
 - 5.2 Yhteistyö
 - 5.3 Kasvatuskeskustelut ja kurinpidollisten toimien käyttö
 - 5.3.1 Kasvatuskeskustelujen ja kurinpidollisten toimien käyttämisestä ja niihin liittyvistä menettelytavoista
 - 5.3.1.1 Oikeus turvalliseen opiskeluympäristöön
 - 5.3.1.2 Poissaolojen seuranta, niistä ilmoittaminen ja niihin puuttuminen
 - 5.3.1.3 Järjestyssäännöt
 - 5.4 Opetuksen järjestämistapoja
 - 5.4.1 Etäyhteyksiä hyödyntävä opetus
 - 5.4.2 Vuosiluokkiin sitomaton opetus
 - 5.4.3 Yhdysluokkaopetus
 - 5.4.4 Joustava perusopetus
 - 5.5 Opetuksen ja kasvatuksen tavoitteita tukeva muu toiminta
 6. Oppilaan oppimisen ja osaamisen arviointi perusopetuksessa Kauhavalla
 7. Oppimisen ja koulunkäynnin tuki Kauhavalla
 - 7.1 Tuen järjestämistä ohjaavat periaatteet
 - 7.1.1 Kodin ja koulun yhteistyö tuen aikana
 - 7.2 Yleinen tuki
 - 7.3 Tehostettu tuki
 - 7.3.1 Pedagoginen arvio
 - 7.3.2 Oppimissuunnitelma tehostetun tuen aikana
 - 7.3.3 Opiskelun erityiset painoalueet
 - 7.4 Erityinen tuki
 - 7.4.1 Pedagoginen selvitys

- 7.4.2 Erityisen tuen päätös
- 7.4.3 Henkilökohtainen opetuksen järjestämistä koskeva suunnitelma (HOJKS)
- 7.4.4 Oppiaineen yksilöllistäminen ja opetuksesta vapauttaminen
- 7.4.5 Pidennetty oppivelvollisuus
- 7.4.6 Toiminta-alueittain järjestettävä opetus
- 7.5 Perusopetuslaissa säädettävät tukimuodot
 - 7.5.1 Tukiopetus
 - 7.5.2 Osa-aikainen erityisopetus
 - 7.5.3 Opetukseen osallistumisen edellyttämät palvelut ja apuvälineet
- 7.6 Ohjaussuunnitelma
- 8. Opiskeluhoitosuunnitelma
- 9. Kieleen ja kulttuuriin liittyviä erityiskysymyksiä Kauhavalla
 - 9.1 Kulttuurinen moninaisuus ja kielitietoisuus Kauhavalla
 - 9.2 Opetuksen järjestäminen
 - 9.3 Oppilaiden kieli- ja kulttuuri-identiteetin kehittymisen tukeminen
- 10. Valinnaisuus perusopetuksessa Kauhavalla
 - 12.1 Taide- ja taitoaineiden valinnaisen tunnit (T&T)
 - 12.2 Valinnaiset aineet (VAL)
 - 12.3 Vieraiden kielten vapaaehtoiset ja valinnaiset oppimäärät

Liitteet

Väliarviointikeskustelulomake

Kauhavan perusopetuksen poissaoloihin puuttumisen malli

Kauhavan perusopetuksen opetussuunnitelma 2023

1. Paikallisen opetussuunnitelman merkitys ja laadinta Kauhavalla

Etelä-Pohjanmaalla on laadittu maakunnallinen opetussuunnitelma yhteistyössä 18 kunnan kanssa. Kauhavan kaupungin opettajat ovat voineet ilmoittautua maakunnallisiin aine- ja aiheryhmiin laatimaan eteläpohjalaista opetussuunnitelmaa. Kauhavan kouluja koskevan yhteisen osan on laatinut Kauhavan perusopetuksen opetussuunnitelmatyön ohjausryhmä. Opetussuunnitelma velvoittaa kaikkia Kauhavan kaupungin kouluja perusopetuksen osalta.

Kauhavan kaupungin kasvatus- ja opetuslautakunta vahvistaa opetussuunnitelmat ja niiden muutokset. Lautakunta huolehtii myös siitä, että oppilaiden opetus tapahtuu säädösten ja määräysten edellyttämällä tavalla.

Kauhavan kouluissa opiskellaan yhteisen opetussuunnitelman edellyttämät asiat ja kokonaisuudet. Lisäksi koulut voivat halutessaan asettaa erilaisia painotuksia niin kasvatus- kuin opetustyöhönsä kirjaten ne vuosisuunnitelmaan.

Eteläpohjalainen ja Kauhavan kaupungin opetussuunnitelma on laadittu ja hyväksytty suomenkielellä annettavaa opetusta varten.

Kauhavan kaupungin opetussuunnitelman rakenne noudattaa valtakunnallista opetussuunnitelman rakennetta. Opetussuunnitelma julkaistaan sähköisenä tiedostona Kauhavan kaupungin kotisivulla.

Opetussuunnitelman laatimiseen liittyvä yhteistyö esiopetuksen ja muun varhaiskasvatuksen kanssa sekä perusopetusta seuraavaa koulutusvaihetta edustavien oppilaitosten kanssa järjestetään maakunnallisen linjauksen mukaisesti.

Kauhavan kaupungin opetussuunnitelmaa täydentävät suunnitelmat:

- ◆ aamu- ja iltapäivätoiminnan suunnitelma
- ◆ opiskeluhuoltosuunnitelma
- ◆ yhdenvertaisuussuunnitelma.

2. Perusopetus yleissivistyksen perustana

Maakunnallisen opetussuunnitelman arvokeskustelut on toteutettu alkuvuodesta 2014. Kauhavalla järjestettiin yleinen keskustelutilaisuus, arvoilta. Kuntalaisilla oli mahdollisuus osallistua sähköiseen arvokyselyyn helmikuussa 2014. Oppilaat osallistuivat arvotyöhön Unelmien koulu -töillä (runo, mielipidekirjoitus tai kuvataidetyö). Oppilaiden töitä oli esillä kaupungin kirjastoissa talvella 2014. Arvotyöskentelyn pohjalta on koottu eteläpohjalaiset koulutyön arvot:

- ◆ opimme,
- ◆ tunnemme,
- ◆ toimimme,
- ◆ iloitsemme.

Kauhavalla perusopetuksen arvoperustaa täydentävät kaupungin arvot:

- ◆ vastuullisuus ja yhteistoiminta,
- ◆ oikeudenmukaisuus ja luotettavuus,
- ◆ luovuus ja yrittäjyys,
- ◆ terveys ja turvallisuus,
- ◆ kestävyys.

Kauhavalla koulut kirjaavat omat arvot koulun ja mahdolliset painotukset vuosisuunnitelmaan.

Arvoperustan ja oppimiskäsityksen toteutumista seurataan Kauhavan perusopetuksessa koulujen toimintakertomusten yhteydessä.

Koulut kirjaavat vuosisuunnitelmiinsa mahdolliset koulukohtaiset erityispiirteet ja -tarpeet. Maakunnallisia painopisteitä ovat yrittäjämäinen toimintatapa ja osallisuus.

3. Perusopetuksen tehtävä ja yleiset tavoitteet

Kauhavalla perusopetuksen tehtävänä on taata oppilaille turvallinen ja terveellinen oppimisympäristö. Perusopetuksella on sekä kasvatus- että opetustehtävä. Perusopetuksen tehtävänä on antaa oppilaille mahdollisuus monipuoliseen kasvuun, oppimiseen ja terveen itsetunnon kehittymiseen. Perusopetuksen on tuettava oppilaan kielellistä ja kulttuurista identiteettiä. Yhteiskunnan jatkuvuuden varmistamiseksi ja tulevaisuuden rakentamiseksi perusopetuksen tehtävänä on siirtää kulttuuriperintöä sukupolvelta toiselle, kartuttaa tarvittavaa tietoa ja osaamista sekä lisätä tietoisuutta yhteiskunnan perustana olevista arvoista ja

toimintatavoista. Sen tehtävänä on myös kehittää kykyä arvioida asioita kriittisesti, luoda uutta kulttuuria sekä uudistaa ajattelu- ja toimintatapoja.

Kauhavan opetussuunnitelmatyön ohjausryhmä määrittelee vuosittain perusopetukseen yhden laaja-alaisen osaamisen taidon, jota perusopetuksessa erityisesti painotetaan. Laaja-alaisen osaamisen taidot käydään läpi oppilaiden ja huoltajien kanssa koulun määrittelemällä tavalla. Koulujen laaja-alaisen osaamisen taitojen toteutumista arvioidaan koulun toimintakertomuksessa. Perusopetuksen yhtenäisyyttä edistetään painottamalla erityisesti nivelvaiheiden toimijoiden yhteistyötä maakunnallisen suunnitelman mukaisesti.

4. Yhtenäisen perusopetuksen toimintakulttuuri

4.1 Toimintakulttuurin merkitys ja kehittäminen

4.2 Toimintakulttuurin kehittämistä ohjaavat periaatteet

Kauhavalla kannustetaan ja rohkaistaan kouluja omaleimaisen toimintakulttuurin luomiseen. Koulut kirjaavat toimintakulttuurinsa koulujen vuosisuunnitelmaan. Vuosittain koulujen toimintakertomusten yhteydessä tarkastellaan ja arvioidaan toimintakulttuurin toteutumista.

Koulut kirjaavat vuosisuunnitelmaan oppimisympäristön sekä työtapojen valintaa, käyttöä ja kehittämistä ohjaavat tavoitteet ja erityiskysymykset.

Yhdysluokkaopetuksen tarve määritellään Kauhavalla koulukohtaisesti kasvatus- ja opetuslautakunnan päätöksen mukaan. Opetus voidaan järjestää hajautetusti tai jaksotettuna sekä myös kurssimuotoisesti. Opetus voidaan toteuttaa myös sellaisissa jaksoissa, joihin kootaan eri oppiaineiden tai aiheiden sisältöjä. Oppilaita voidaan koota vuosiluokkiin sitomattomiin ryhmiin opetuksellisesti tarkoituksenmukaisella tavalla. Yhdysluokkaopetuksessa tuntijaon tulee toteutua siten, että vähintään kahden vuoden sisällä kunkin ikäluokan tuntimäärät vastaavat yhteisen tuntijaon tuntimääriä.

Opetustunnit jaetaan vuosiluokittain maakunnallisen tuntijaon sekä kaupungin linjauksen mukaisesti.

Kauhavan perusopetuksen kielitarjonta aloitetaan 1.lk:lla A1 englannin kielellä. B1 on ruotsin kieli ja se aloitetaan 6.lk:lla. 8.lk:lla tarjotaan B2 kielenä saksaa. Englannin kieli alkuopetuksessa on kielisuihkua ja kielen opiskelussa painotetaan suullisia harjoituksia leikinomaisin keinoin. Leikinomaisen ja toiminnallisen opiskelun on tarkoitus tuottaa iloa ja onnistumisen kokemuksia ilman suorituspaineita.

Valinnaisten aineiden osalta Kauhavalla noudatetaan maakunnallista tuntijakoa. Vuosiluokkien 4-6 taide- ja taitoaineiden valinnaiset tunnit koulut päättävät omien vahvuuksiensa

mukaan. Perusopetuksen vuosiluokille 4-6 tarjottavista valinnaisista aineista yhden on oltava yrittäjämäinen toimintatapa maakunnallisen linjauksen mukaisesti.

Perusopetuksen vuosiluokkien 8-9 taide- ja taitoaineiden valinnaisissa aineissa 3 vuosiviikkotuntia koostuu yhdestä lyhyestä ja yhdestä pitkästä valinnaisaineesta. Myös vuosiluokkien 8-9 valinnaisten aineiden 3 vuosiviikkotuntia sisältää yhden lyhyen ja yhden pitkän valinnaisaineen. Muut valinnaiset aineet koulut saavat muodostaa omien vahvuuksiensa mukaan. Koulut kirjaavat vuosisuunnitelmaan valinnaisaineiden nimen, laajuuden, tavoitteet, sisällön ja vuosiluokat, joille sitä tarjotaan.

Kauhavalla oppilaanohjaus järjestään maakunnallisen ohjaussuunnitelman mukaisesti.

4.3 Oppimisympäristöt ja työtavat

4.4 Opetuksen eheyttäminen ja monialaiset oppimiskokonaisuudet

Koulut kirjaavat omiin vuosisuunnitelmiinsa monialaisten oppimiskokonaisuuksien sisällöt, tavoitteet ja arvioinnin. Jokaisen oppilaan opintoihin tulee sisältyä vähintään yksi monialainen oppimiskokonaisuus lukuvuodessa. Monialaisten oppimiskokonaisuuksien toteutumista arvioidaan koulun toimintakertomuksessa.

Perusopetus järjestetään Kauhavalla pääsääntöisesti vuosiluokittain etenevästi. Vuosiluokkiin sitomattomasta opetuksesta Kauhavalla päättää opetuspäällikkö kaupungin hallintosäännön mukaisesti.

5 Oppimista ja hyvinvointia edistävä koulutyön järjestäminen Kauhavalla

5.1 Yhteinen vastuu koulupäivästä

5.2 Yhteistyö

Opetustoimi ja koulu tekevät monipuolista yhteistyötä perusopetuksen yhtenäisyyden, eheyden ja laadun varmistamiseksi, toiminnan avoimuuden lisäämiseksi sekä oppilaiden oppimisen ja kasvun tukemiseksi. Yhteistyötä tarvitaan myös oppimisympäristöjen monipuolisuuden ja turvallisuuden sekä koulu yhteisön hyvinvoinnin turvaamiseksi. Yhteistyö on suunnitelmallista ja sen toteutumista arvioidaan yhdessä yhteistyökumppaneiden kanssa.

Vastuu kodin ja koulun yhteistyön edellytysten kehittämistä on opetuksen järjestäjällä.

Yhteistyö edellyttää koulun henkilöstön aktiivisuutta ja aloitteellisuutta sekä keskustelua ja tiedottamista huoltajan, opettajan ja oppilaan oikeuksista sekä velvollisuuksista. Yhteistyön lähtökohtana on eri osapuolien keskinäinen kunnioitus. Kodin ja koulun yhteistyössä otetaan huomioon perheiden erilaisuus, yksilölliset tarpeet sekä perheen kieli- ja kulttuuritausta. Koulut kirjaavat kodin ja koulun yhteistyömuodot vuosisuunnitelmaan. Kodin ja koulun välisen yhteistyön tavoitteena on oppilaan kokonaisvaltainen hyvinvointi. Kodin tehtävänä on tukea koulussa tapahtuvaa opetustyötä ja koulussa tuetaan kodin tekemää kasvatustyötä. Kauhavalla kodin ja koulun välisessä yhteydenpidossa pääasiallinen väline on Wilma-käyttöjärjestelmä. Koulu tiedottaa huoltajille koululla tapahtuvasta toiminnasta.

Koulun johtaja/rehtori päättää ja sopii yhteistyömuodoista koulun ulkopuolisten toimijoiden kanssa. Yhteistyömuodot kirjataan koulun vuosisuunnitelmaan. Yhteistyön toteutuminen kirjataan koulun toimintakertomukseen.

Perusopetuslain mukaan koululla tulee olla sen oppilaista muodostuva oppilaskunta.

Oppilaiden osallisuutta tuetaan koulun järjestämällä oppilaskuntatoiminnalla. Oppilaat osallistuvat koulutyössä monialaisten oppimiskokonaisuuksien ja valinnaisaineiden suunnitteluun sekä yhteisölliseen opiskeluhooltoon.

Oppilaskunnan ja sen toimielinten tehtävänä on edistää oppilaiden yhteistoimintaa, vaikutusmahdollisuuksia ja osallistumista. Se innostaa oppilaita esittämään näkemyksiään, toimimaan ja vaikuttamaan omiin ja yhteisiin asioihin. Koulut kirjaavat koulukohtaiset täsmennykset oppilaiden osallisuudesta vuosisuunnitelmaan.

Oppilaiden osallisuutta tuetaan ja kiusaamattomuutta edistetään vuorovaikutus- ja tunnetaitojen harjaannuttamisella niin toimintakulttuurin läpäisevän yrittäjämäisen toimintatavan kontekstissa kuin osana muutakin eteläpohjalaista perusopetuksen opetussuunnitelmaa. Tämän lisäksi kouluilla voi olla käytössä tunne- ja vuorovaikutustaitoihin liittyviä materiaaleja (esim. Friends, KiVa-koulu). Kiusaamistapauksia varten on olemassa Kiusaamisen selvittäminen Kauhavan kaupungin esi- ja perusopetuksessa sekä lukiokoulutuksessa-lomake.

5.3 Kasvatuskeskustelut ja kurinpidollisten toimien käyttö

Jos perusopetuksessa oleva oppilas käyttäytyy uhkaavasti tai väkivaltaisesti ja vaarantaa toisen oppilaan tai muun henkilön turvallisuuden, häneltä voidaan evätä opetus jäljellä olevan koulupäivän ajaksi. Opetuksen epääminen on mahdollista myös, jos oppilaan häiritsevä käyttäytyminen vaikeuttaa kohtuuttomasti opetusta. Jäljellä olevan koulupäivän lisäksi myös seuraava koulupäivä voidaan evätä oppilaalta perustellusta syystä, jos opetuksen järjestäjä tarvitsee aikaa sen suunnitteluun, miten oppilaan turvallinen paluu takaisin opetukseen toteutetaan.

Opetuksen epäämisessä oppilaalle laaditaan oppimissuunnitelma.

Oppimissuunnitelman avaa luokanopettaja/ryhmänohjaaja. Oppimissuunnitelmaan kirjataan oppilaan opetuksen toteuttaminen ja seuranta epäämisen aikana ja suunnitelma turvallisen opetukseen palaamisen tukemiseksi. Oppimissuunnitelmaan kirjataan oppilaan opetuksen toteuttamisen ja seurannan vastuuhenkilöt.

Oppimissuunnitelma –lomake on Wilman tuki -välilehdellä. Opetuksen epäämisen ajalle täytettävä oppimissuunnitelma –lomake täytetään soveltuvin osin. Oppilasta ja huoltajaa tulee kuulla suunnitelman laatimisessa.

Tarvittaessa koulun toimesta ollaan yhteydessä koulun opiskeluhoillon palveluihin sekä opetuksen epäämisen aikana että oppilaan palatessa opetukseen.

Kasvatuskeskustelut ja kurinpidolliset keinot sekä turvaamistoimet perusopetuksessa

Keino tai toimi	Toimivaltainen vastuuhenkilö	Kuuleminen, ilmoittaminen, kirjaaminen	Muuta huomioitavaa
KASVATUSKESKUSTELU			
Kasvatuskeskustelu, ensisijainen toimi (POL 35 a §)	Opettaja tai rehtori	Ilmoitettava huoltajalle, jolla mahdollisuus osallistua. Kirjattava.	Max. 2 tuntia. Yksilöidään teko, syyt, seuraukset ja korjaavat keinot.
OPPILAAN VELVOLLISUUDET			
Siivousvelvoite (POL 35 §) jos tekijä on varmuudella tiedossa ja yksilöitävissä	Opettaja tai rehtori	Mikäli tehtävä suoritetaan oppilaan työpäivän ulkopuolella, siitä tulee ilmoittaa oppilaan huoltajalle.	Max. 2 tuntia. Valvonta järjestettävä. Turvallisuudesta huolehdittava. Oppilas ei voi tehtävän

		Määriteltävä kirjaus-, ilmoitus- ja arkistointikäytänteet	suorittamisen vuoksi jäädä pois opetuksesta. Tehtävän suorittaminen tulee ottaa huomioon päätettäessä muista lainmukaisista kurinpidollisista toimenpiteistä.
Tekemättömät kotitehtävät (POL 35 §, 36 §, 36 a § ja perusopetusasetus (852/1998) 18 §)	Opettaja	Ilmoitettava huoltajalle. Kirjaaminen määritellysti.	Valvottava.
KURINPIDOLLISET KEINOT			
Opetustilasta poistaminen jäljellä olevan oppitunnin ajaksi (POL 36 §, 36 a §, 36 h §, perusopetusasetus (852/1998) 18 §)	Opettaja tai rehtori tai molemmat yhdessä	Ilmoitettava huoltajalle ennalta määritellyllä tavalla. Kirjaaminen määritellyllä tavalla.	Valvonta järjestettävä. Jos on käytetty välttämättömiä voimakeinoja, tehdään kirjallinen selvitys opetuksen järjestäjälle.
Jälki-istunto opetuksen häiritseminen, järjestyksen rikkominen, vilpillinen käytös (POL 36 §, 36 a §, perusopetusasetus (852/1998) 18 §)	Opettaja tai rehtori	Oppilasta on kuultava. Ilmoitettava huoltajalle ennalta määritellyllä tavalla. Kirjaaminen määritellyllä tavalla.	Max. 2 tuntia. Yksilöidään teko, hankitaan riittävä selvitys, valvottava. Ei oppituntien aikana. Hiljaa istuttaen tai teettämällä ikään ja tekoon suhteutettuja kehittäviä tehtäviä.
Opetuksen epääminen enintään jäljellä olevan ja seuraavan työpäivän ajaksi Turvaamistoimi, jos oppilaan tai jonkun muun turvallisuus kärsii oppilaan käyttäytymisen vuoksi (POL 36 §, 36 a §, 36 h §)	Rehtori	Ilmoitettava huoltajalle ja tarvittaessa sosiaalihuollon toimeenpanosta vastaavalle viranomaiselle. Kirjattava määritellyllä tavalla. Oppilaalle tulee tarjota mahdollisuus keskustella	Valvonta järjestettävä. Jos poistetaan välttämättömin voimakeinoin, annettava kirjallinen selvitys opetuksen järjestäjälle.

<p>§, perusopetusasetus (852/1998) 18 §)</p>		<p>koulupsykologin tai kuraattorin kanssa sekä järjestettävä muu hänen tarvitsemansa tuki epäämisen aikana ja oppilaan palatessa opetukseen. Oppilaalle tehdään suunnitelma opetuksen järjestämisestä epäämisen aikana ja turvallisen opetukseen palaamisen tukemiseksi.</p>	
<p>Kirjallinen varoitus (POL 36 §, 36 a §, 36 h §)</p>	<p>Kunta päättää toimivallasta.</p>	<p>Kuultava oppilasta ja huoltajaa. Huoltajalle kirjallinen päätös valitusosoituksella. Hallintopäätös, kirjattava määritellyllä tavalla.</p>	
<p>Määräaikainen erottaminen vakava rikkomus tai toistuva piittaamattomuus jatkuu muiden kurinpidollisten toimien jälkeen (POL 36 §, 36 a §, 36 h §)</p>	<p>Monijäseninen toimielin, toimivallasta päätetty johtosäännössä</p>	<p>Kuultava oppilasta ja huoltajaa. Huoltajalle kirjallinen päätös valitusosoituksella. Hallinnollinen päätös, täytäntöönpanosta päätettävä ja päätös perusteltava. Tiedoksi sosiaaliviranomaiselle.</p>	<p>Max. 3 kk. Yksilöidään teko, hankitaan riittävä selvitys, järjestetään tarvittava opiskeluhoito, järjestetään opetus, laaditaan henkilökohtainen suunnitelma opetuksesta.</p>
<p>TURVAAMISTOIMET</p>			
<p>Poisotto-oikeus (POL 36 d §) Kielletty tai vaarallinen esine tai aine, jolla häiritsee tai joka häiritsee opetusta/oppimista. Ensin pyydetään antamaan pois. Jos ei anna, on oikeus ottaa</p>	<p>Rehtori tai opettaja tai yhdessä ennalta laaditun suunnitelman ja ohjeiden mukaan.</p>	<p>Ilmoitettava huoltajalle mahdollisimman pian. Kirjattava, samoin hävittäminen ja takaisin luovuttaminen on kirjattava.</p>	<p>Viimesijainen puuttumiskeino. Varmistettava turvallisuus, hienotunteisuus, henkilökohtainen koskemattomuus. Jos on käytetty välttämättömiä voimakeinoja, tehdään</p>

<p>pois. Häirintään käytetty esine annetaan työpäivän päätyttyä takaisin. Kielletyt esineet tai aineet huoltajalle tai poliisille hallussapito-oikeuden mukaisesti.</p>			<p>kirjallinen selvitys opetuksen järjestäjälle.</p>
<p>Tarkastamisoikeus (POL 36 e §, 36 f §) Jos on ilmeistä, että oppilaalla on hallussaan turvallisuutta vaarantava kielletty esine tai aine, eikä oppilas luovuta tai osoita, ettei hänellä ole sellaista hallussaan.</p>	<p>Opettaja ja rehtori</p>	<p>Ilmoitettava huoltajalle mahdollisimman pian. Kirjattava.</p>	<p>Oppilaalle ilmoitettava syy. Tarkastaja samaa sukupuolta, ja oltava toinen täysi-ikäinen koulun henkilökuntaan kuuluva läsnä. Oppilaan pyynnöstä läsnä hänen valitsemansa henkilökunnan jäsen, jos se on mahdollista.</p>

5.3.1 Kasvatuskeskustelujen ja kurinpidollisten toimien käyttämisestä ja niihin liittyvistä menettelytavoista

Lainsäädäntö velvoittaa, että oppilas suorittaa tehtävänsä tunnollisesti, käyttäytyy muita kiusaamatta ja syrjimättä sekä toimii siten, ettei hän vaaranna toisten oppilaiden tai opiskelijoiden, kouluyhteisön tai opiskeluympäristön terveyttä ja turvallisuutta. Jos oppilas laiminlyö perusopetuslain mukaisten velvollisuuksien asianmukaisen noudattamisen tai esim. rikkoo koulun järjestyssääntöjä, häntä voidaan ojentaa tai häneen voidaan kohdistaa kurinpitotoimia.

Kurinpitotoimenpiteet alkavat aina oppilaan kuulemisella. Oppilaalla on silloin mahdollisuus selittää toimintaansa, oikaista mahdollinen väärinkäsitys tms. Kuuleminen tehdään aina mahdollisimman pian ja yleensä vasta sen jälkeen asiasta ilmoitetaan kaikille asiaan liittyvien lasten huoltajille.

Kaikissa kurinpitotoimissa ja rangaistuksissa on huoltajille ilmoitettava asiasta ja asia on kirjattava. Kirjaaminen tehdään oppilaan Wilmaan. Kirjallisessa varoituksessa ja

määräaikaisessa erottamisessa on huoltajille varattava mahdollisuus tulla kuulluksi ennen rangaistuksen määräämistä.

Koulu käyttää lakisääteistä julkista valtaa. Huoltajan lupaa kurinpitotoimiin ei tarvita, eikä oppilaan kuulemisessa ole huoltajalla oikeutta vaatia olla läsnä. Huoltajat eivät voi myöskään mitätöidä koulun antamaa rangaistusta.

Jos huoltaja haluaa selvittää rangaistuksen syitä, tulee hänen olla ensisijaisesti yhteydessä rangaistuksen määränneeseen opettajaan ja sen jälkeen tarvittaessa rehtoriin/koulunjohtajaan.

5.3.1.1 Oikeus turvalliseen opiskeluympäristöön

Opetukseen osallistuvalla on oikeus turvalliseen opiskeluympäristöön. Tämän vuoksi kouluun ei saa tuoda eikä koulussa pitää hallussa laissa kiellettyjä esineitä tai aineita: alkoholilain, huumausainelain ja tupakkalain mukaisia tuotteita tai vahingoittamiseen soveltuvia aineita tai lyömiseen soveltuvia esineitä (järjestyslaki) tai omaa tai toisen turvallisuutta vaarantavia tai erityisesti omaisuuden vahingoittamiseen soveltuvia esineitä tai aineita.

Koulun opettaja tai rehtori/koulunjohtaja ilmoittaa tietoonsa tulleesta koulussa tai koulumatkalla tapahtuneesta häirinnästä, kiusaamisesta tai väkivallasta niihin syyllistyneen ja niiden kohteena olevan oppilaan huoltajalle tai muulle lailliselle edustajalle. Koululla ei ole kuitenkaan toimivaltaa määrätä rangaistuksia koulumatkoilla sattuneista tapauksista. Järjestyssäännöt eivät ole voimassa koulumatkalla.

5.3.1.2 Poissaolojen seuranta, niistä ilmoittaminen ja niihin puuttuminen

Oppilaan tulee osallistua perusopetukseen, jollei hänelle ole erityisestä syystä tilapäisesti myönnetty vapautusta (Pol35 §). Luvallisia koulun hyväksymiä poissaoloja ovat sairaus, sekä pyydyt ja myönnetyt poissaolot. Poissaolojen ilmoittamiseen ja seurantaan käytetään ensisijaisesti Wilma-järjestelmää.

Oppilaan vanhempien tulee ilmoittaa luokanopettajalle tai -ohjaajalle oppilaan sairauteen liittyvästä poissaolosta mahdollisimman pian. Hyvä tapa on tehdä ilmoitus

samana aamuna. Mikäli oppilas on poissa koulusta huoltajien siitä ilmoittamatta, on opettajan tai luokanohjaajan tiedusteltava huoltajilta poissaolon syytä. Jos oppilaan yksittäiset luvattomat poissaolot ovat toistuvia, opettajan tai luokanohjaajan on keskusteltava asiasta oppilaan ja vanhempien kanssa. Luokanopettajalla ja -ohjaajalla on velvollisuus sopia yksilökohtaisen opiskeluhuollon monialaisen asiantuntijaryhmän koollekutsujan kanssa ryhmän koollekutsumisesta, jos oppilaan luvattomat poissaolot tai jatkuvat yksittäiset poissaolot jatkuvat, eikä asian käsittely oppilaan vanhempien kanssa tuota tulosta.

Luvan tilapäiseen poissaoloon myöntää kolmeen päivään asti oppilaan opettaja tai luokanohjaaja. Pidemmistä poissaoloista päättää rehtori/koulunjohtaja saatuaan asiasta vanhempien kirjallisen hakemuksen. Hakemus pidemmistä poissaoloista on tehtävä riittävän ajoissa. Huoltajien tulee varmistaa, että oppilas huolehtii koulutehtävänsä poissaoloajaltaan.

Selvittämättömiin poissaoloihin puututaan heti. Jos selvitettyjä poissaoloja on toistuvasti, myös silloin luokanopettaja/luokanohjaaja keskustelee asiasta oppilaan ja vanhempien kanssa. Jos oppilaan koulunkäynti vaarantuu luvattomien poissaolojen takia, eikä tukitoimista ole ollut apua, yksilökohtaisen opiskeluhuollon monialaisessa asiantuntijaryhmässä arvioidaan lastensuojeluilmoituksen tarvetta.

Luokanopettajan tai ryhmäohjaajan tulee seurata jatkuvasti poissaolomääriä. Eriytyistä tarkkaavaisuutta tarvitaan nivelvaiheissa tai selvittämättömien poissaolojen määrän kasvaessa. Kauhavalla on käytössä ohjeistus *Kauhavan perusopetuksen poissaoloihin puuttumisen malli* (Liite 1) poissaoloihin puuttumisessa.

Ennaltaehkäisevä toiminta poissaoloihin puuttumisen mallissa on yhteisöllisen opiskeluhuollon keinoin oppilaiden osallisuutta, yhteisöllisyyttä ja hyvinvointia tukevan toiminnan lisäämistä. Vuorovaikutteinen yhteistyö kodin ja koulun välillä sekä positiivisen palautteen antaminen, oppilaan yksilöllinen kohtaaminen lisäävät koulussa viihtymistä.

5.3.1.3 Järjestyssäännöt

Jokaisella koululla tulee olla järjestyssäännöt. Järjestyssäännöillä edistetään koulun sisäistä järjestystä, opiskelun esteetöntä sujumista sekä koulu yhteisön turvallisuutta

ja viihtyisyyttä. Järjestyssäännöissä voidaan antaa kouluyhteisön turvallisuuden ja viihtyisyyden kannalta tarpeellisia määräyksiä käytännön järjestelyistä ja asianmukaisesta käyttäytymisestä sekä tarkempia määräyksiä esineistä tai aineista sekä niiden käytöstä ja säilytyksestä. Lisäksi määräyksiä voidaan antaa koulun omaisuuden käsittelyistä, koulun tilojen siisteydestä huolehtimisesta sekä oleskelusta ja liikkumisesta koulurakennuksissa ja koulualueella. Järjestyssääntöjen luomiseen ja päivittämiseen otetaan oppilaat, huoltajat ja henkilökunta tiiviisti mukaan. Järjestyssäännöt tulee päivittää vuosittain.

5.4 Opetuksen järjestämistapoja

5.4.1 Etäyhteyksiä hyödyntävä opetus

Kauhavalla osallistutaan maakunnalliseen etäyhteyksiä hyödyntävään opetukseen tarpeen mukaan esim. katsomusaineiden opetuksessa.

5.4.2 Vuosiluokkiin sitomaton opetus

Vuosiluokkiin sitomattomasta opetuksesta tehdään hallintopäätös huoltajan hakemuksesta. Oppilaalle tulee laatia oppimissuunnitelma. Mikäli oppilas saa erityistä tukea, tehdään päätös osana erityisen tuen päätöstä.

Opetus voidaan suunnitella vuosiluokkiin sitomattomasti. Näin voidaan menetellä, jos oppilaalle sairauden tai jonkin muun syyn vuoksi tulee paljon poissaoloja eikä hän suoriudu opinnoistaan vuosiluokkansa rytmissä. Tällöin oppilas opiskelee edelleen pääsääntöisesti omassa opetusryhmässään, mutta etenee opinnoissaan vuosiluokkiin jaetun oppimäärän sijaan oman opinto-ohjelman mukaisesti. Toisin kuin vuosiluokkiin sidotussa etenemisessä, oppilaan jo hyväksytysti suorittamat opinnot eivät raukea. Oppilaan arviointia ajatellen vuosiluokkiin sitomattoman järjestelmän merkittävin jousto on se, että oppilas ei jää luokalleen puuttuvien suoritusten vuoksi. Lukuvuoden päättyessä hän saa todistuksen hyväksytysti suorittamistaan opintokokonaisuuksista ja siirtyy seuraavalle luokalle jatkamaan opintojaan siitä, mihin ne edellisenä lukuvuonna jäivät. Oppilas voidaan jättää luokalleen vain yleisen huonon koulumenestyksen perusteella.

Vuosiluokkiin sitomattoman järjestelmän etu on, että oppilaan todistukseen merkitään vain hyväksytyt suoritukset ja muilta osin hän jatkaa opintojaan seuraavalla vuosiluokalla. Tällä voi olla merkitystä sekä oppilaan oppimismotivaation että itsetunnon kannalta. Myös tilanteissa, joissa oppilas on sairauden takia joutunut olemaan pois koulusta eikä ole pystynyt opiskelemaan normaalisti, edellä kuvattu menettely on oppilaan kannalta parempi

kuin hylättyjä arvosanoja sisältävän todistuksen antaminen. Varsinkin syrjäytymisvaarassa oleville oppilaille voi olla tärkeää, että heillä on mahdollisuus säilyttää aiemmat opintosuorituksensa ja sen lisäksi selkeä tieto siitä, mitä heidän vielä edellytetään suorittavan päättötodistuksen saamiseksi.

5.4.3 Yhdysluokkaopetus

Yhdysluokalla tarkoitetaan opetusryhmää, jossa opiskelee eri vuosiluokilla olevia tai vuosiluokkiin sitomattomasti edettäessä eri-ikäisiä oppilaita. Yhdysluokka voidaan perustaa joko oppilasmäärän pienuuden vuoksi tai pedagogisista syistä.

Opetus yhdysluokassa voidaan toteuttaa kokonaan oppilaiden vuosiluokkien mukaisesti tai osittain vuorokurssiperiaatetta noudattaen. Vuorokursseittain opiskeltaessa tulee huolehtiaopiskeltavien sisältöjen jatkuvuudesta ja johdonmukaisesta etenemisestä. Erityisesti on huolehdittava oppilaiden opiskelutaitojen kehittymisestä. Mikäli oppilas siirtyy vuorokurssiperiaatteen mukaisesta opiskelusta vuosiluokittain etenevään opiskeluryhmään, oppilaan opetus järjestetään yksilöllisesti mahdollisen puuttuvan oppimäärän tai sen osan suorittamiseksi.

Yhdysluokkaopetuksen tarve määritellään Kauhavalla koulukohtaisesti kasvatus- ja opetuslautakunnan päätöksen mukaan. Yhdysluokkaopetuksessa tuntijako tulee toteutua siten, että vähintään kahden vuoden sisällä kunkin ikäluokan tuntimäärät vastaavat yhteisen tuntijaon tuntimääriä.

5.4.4 Joustava perusopetus

Perusopetuslain 5§:n mukaan kunta voi järjestää päättämässään laajuudessa perusopetuksen 7-9 -vuosiluokkien yhteydessä annettavaa joustavan perusopetuksen toimintaa.

Joustavan perusopetuksen toiminta on tarkoitettu niille 7-9 -luokkien oppilaille, joilla on alisuoriutumista ja koulumotivaation puutetta sekä oppilaille, joita näyttäisi uhkaavan syrjäytyminen jatkokoulutuksesta tai työelämästä. Oppilas valitaan toimintaan oppilaan ja hänen huoltajiensa tekemän hakemuksen perusteella. Opetuksen järjestäjä päättää oppilasvalinnan perusteista ja valintamenettelystä. Oppilasvalinnasta tehdään hallintopäätös. Päätös valmistellaan monialaisesti opiskeluhuoltotyössä. Joustavassa perusopetuksessa noudatetaan yleisiä arvioinnin periaatteita. Arviointimuotoja ovat itsearviointi, väliarviointikeskustelut, lukuvuosiarviointi sekä arviointi työpaikkaopiskelusta.

Joustavan perusopetuksen toiminnan tavoitteena on vahvistaa kokonaisvaltaisesti oppilaan opiskelumotivaatiota ja elämänhallintaa. Perusopetuksen oppimäärän suorittamisen lisäksi

tavoitteena on tukea oppilasta toisen asteen koulutukseen siirtymisessä sekä antaa valmiudet selviytyä opiskelussa. Opetus järjestetään koulussa lähiopetuksena ja osaksi työpaikoilla sekä muissa oppimisympäristöissä ohjattuna opiskeluna. Joustavassa perusopetuksessa painotetaan toiminnallisia ja työpainotteisia opiskelumenetelmiä. Opetuksen järjestäjä vastaa siitä, että kaikissa oppimisympäristöissä on huolehdittu työturvallisuudesta. Opetuksen järjestäjän tulee perehdyttää joustavan perusopetuksen tehtävissä toimivat henkilöt tietosuojaan ja salassapitoon liittyviin säädöksiin. Opetuksen järjestäminen monialaisesti edellyttää, että opettajan lisäksi toimintaan osallistuu nuorten sosiaalisen kasvun tukemiseen, perheiden kanssa tehtävään yhteistyöhön sekä muuhun tuki- ja neuvontatyöhön perehtynyt, opetuksen järjestäjän nimeämä henkilö tai henkilöitä. Toiminnan suunnittelua ja organisointia varten voidaan muodostaa ohjausryhmä.

5.5. Opetuksen ja kasvatuksen tavoitteita tukeva muu toiminta

Opetus ja kasvatusta tulee järjestää yhteistyössä kotien ja huoltajien kanssa siten, että jokainen oppilas saa oman kehitystasonsa ja tarpeidensa mukaista opetusta, ohjausta ja tukea. Vastuu kodin ja koulun yhteistyön edellytysten kehittämistä on opetuksen järjestäjällä. Yhteistyö edellyttää koulun henkilöstön aktiivisuutta ja aloitteellisuutta sekä keskustelua ja tiedottamista huoltajan, opettajan ja oppilaan oikeuksista sekä velvollisuuksista. Yhteistyön lähtökohtana on eri osapuolien keskinäinen kunnioitus. Kodin ja koulun yhteistyössä otetaan huomioon perheiden erilaisuus, yksilölliset tarpeet sekä perheen kieli- ja kulttuuritausta.

Kerhotoiminta on koulussa tapahtuvaa harrastustoimintaa. Kerhotoiminnan tavoitteena on tuottaa elämyksiä, syventää perusopetuksen oppimäärää, lisätä kouluviihtyvyyttä, antaa onnistumisen tunteita sekä kehittää oppilaan taitoja.

Kauhavan kaupungin ruokahuolto toteutetaan osana tilapalveluja. Koulun aikuiset huolehtivat ruokailun ohjauksesta, valvonnasta ja tapakasvatuksesta. Oppilaita ohjataan ruokahävikin välttämiseen. Kouluateria kattaa noin kolmanneksen oppilaan päivittäisestä energiatarpeesta. Kouluruokailussa noudatetaan valtion ravitsemusneuvottelukunnan antamia kouluruokailusuosituksia. Ruokajuomaksi tarjotaan rasvatonta ja vähärasvaista maitoa ja piimää. Levitteenä käytetään kasvirasvapohjaisia levitteitä. Tarvittavista erityisruokavalioista on ilmoitettava keskuskeittiölle. Erityisruokavaliosta esitetään lääkärin antama todistus. Kauhavan kaupungin kotisivulla on lomake, jolla huoltaja voi ilmoittaa lapsen erityisruokavaliosta.

Kauhavalla järjestetään perusopetuslain mukaista aamu- ja iltapäivätoimintaa joko koulussa tai sen lähiympäristössä ja siinä toteutetaan perusopetuksen arvopohjaa. Kauhavalla on laadittu aamu- ja iltapäivätoiminnan suunnitelma.

Koulun kasvatus- ja opetustyön tukemiseksi järjestettävää koulukirjastotoimintaa voidaan toteuttaa yhteistyössä lähikirjaston kanssa.

Oppilaita kannustetaan kulkemaan koulumatkat terveyttä ja kuntoa edistävällä tavalla. Yhdessä kotien kanssa ohjataan oppilaita huolehtimaan koulumatkalla omasta ja muiden turvallisuudesta sekä käyttäytymään asiallisesti matkan aikana. Koulukuljetuksien odotusaikojen valvonnasta ja ohjatuista toiminnasta sekä matkojen aikaisesta turvallisuudesta huolehditaan kouluittain sopimalla yhteisistä menettelytavoista. Niistä sekä kuljetusjärjestelyistä tiedotetaan oppilaita ja huoltajia. Kauhavalla on esi- ja perusopetuksen oppilaille käytössä kasvatus- ja opetuslautakunnan hyväksymä kuljetussääntö.

6 Oppilaan oppimisen ja osaamisen arviointi perusopetuksessa Kauhavalla

Arvioinnilla on kaksi toisiaan tukevaa tehtävää

1. Formatiivinen arviointi: Ohjata ja kannustaa oppimista sekä kehittää oppilaiden itsearviointitaitoja.
2. Summatiivinen arviointi: Määrittää missä määrin oppilas on saavuttanut asetetut tavoitteet.

Todistukset

Lukuvuositolidistus annetaan lukuvuoden päättyessä jokaisella vuosiluokalla lukuun ottamatta vuosiluokkaa 9, jolloin oppilas saa päättötodistuksen.

Lukuvuositolidistukseen merkitään todistuksen, opetuksen järjestäjän, koulun ja oppilaan nimi, oppilaan henkilötunnus, todistuksen antamispäivä, luokanopettajan/ryhmännohjaajan allekirjoitus, oppilaan opinto-ohjelma ja oppiaineittain sanallinen arvio tai numeroarvosana siitä, miten oppilas on saavuttanut asetetut tavoitteet lukuvuoden aikana, opintojen laajuus vuosiviikkotunteina kyseisellä vuosiluokalla sekä tieto luokalta siirtymisestä tai luokalle jättämisestä.

Lukuvuositolidistukseen ei merkitä osasuorituksia tai kesken olevia suorituksia, poissaoloja eikä tietoja oppilaan saamasta tuesta tai oppiaineesta vapauttamista.

Välitodistus annetaan samoin perustein kuin lukuvuositolodistus. Kauhavalla annetaan välitodistus syyslukukauden päättyessä vuosiluokilla 5-9.

Erotodistus annetaan kesken perusopetuksen oppimäärän suorittamista koulusta eroavalle oppilaalle samoin periaattein kuin lukuvuositolodistus.

Päättötodistus annetaan numeroarvosanoin arvioiden kaikki oppilaan opiskelemat oppiaineet päättöarvioinnin kriteerien mukaisesti. Käyttätymisen arviointi annetaan liitteenä, jota ei merkitä todistukseen. Päättötodistuksen allekirjoittaa koulun rehtori.

Muut todistukseen merkittävät tiedot ovat opetussuunnitelman perusteiden mukaiset.

Todistusohjat ovat Primus -hallinto-ohjelman tulostustiedostossa.

Väliarviointiin kuuluva arviointikeskustelu kirjataan maakunnalliseen lomakkeeseen.

Vuosisluokka	Arviointimuodot
1. <u>luokka</u>	<p>VÄLIARVIOINTI</p> <p>ARVIOINTIKESKUSTELU</p> <ul style="list-style-type: none"> • <u>arviointikeskustelu oppilas-huoltajat-opettaja</u> • kaikkia keskustelussa mukana olevia kuullaan • marras-tammikuussa, viikkoon viisi mennessä • opettaja toimii kirjaajana • maakunnassa yhtenäinen lomake (liite 1) <p>LUKUVUOSIARVIOINTI</p> <p>LUKUVUOSITODISTUS</p> <ul style="list-style-type: none"> • <u>sanallinen</u> • kaikki oppilaan opiskelemat oppiaineet arvioidaan vähintään hyväksytyt/hylätty • laajemmin arvioidaan ainakin äidinkieli ja kirjallisuus sekä matematiikka. Arvio annetaan todistuksen liitteenä. • Käyttätymisestä kirjoitetaan sanallinen arvio. Arvio annetaan todistuksen liitteenä.

Vuosiluokka	Arviointimuodot
2. luokka	<p>VÄLIARVIOINTI</p> <p>ARVIOINTIKESKUSTELU</p> <ul style="list-style-type: none"> • arviointikeskustelu oppilas-huoltajat-opettaja • kaikkia keskustelussa mukana olevia kuullaan • marras-tammikuussa, viikkoon viisi mennessä • opettaja toimii kirjaajana • maakunnassa yhtenäinen lomake (liite 1) <p>LUKUVUOSIARVIOINTI</p> <p>LUKUVUOSITODISTUS</p> <ul style="list-style-type: none"> • <u>sanallinen</u> • kaikki oppilaan opiskelemat oppiaineet arvioidaan vähintään hyväksytty/hylätty • laajemmin arvioidaan ainakin äidinkieli ja kirjallisuus sekä matematiikka. Arvio annetaan todistuksen liitteenä. • Käyttäytymisestä kirjoitetaan sanallinen arvio. Arvio annetaan todistuksen liitteenä.

Vuosiluokka	Arviointimuodot
3. luokka	<p>VÄLIARVIOINTI</p> <p>ARVIOINTIKESKUSTELU</p> <ul style="list-style-type: none"> • arviointikeskustelu oppilas-huoltajat-opettaja • kaikkia keskustelussa mukana olevia kuullaan • marras-tammikuussa, viikkoon viisi mennessä • opettaja toimii kirjaajana • maakunnassa yhtenäinen lomake (liite 1) <p>LUKUVUOSIARVIOINTI</p> <p>LUKUVUOSITODISTUS</p> <ul style="list-style-type: none"> • <u>sanallinen</u> • kaikki oppilaan opiskelemat oppiaineet arvioidaan vähintään hyväksytty/hylätty • laajemmin arvioidaan ainakin äidinkieli ja kirjallisuus sekä matematiikka. Arvio annetaan todistuksen liitteenä. • Käyttäytymisestä kirjoitetaan sanallinen arvio. Arvio annetaan todistuksen liitteenä.

Vuosiluokka	Arviointimuodot
4. luokka	<p>VÄLIARVIOINTI</p> <p>ARVIOINTIKESKUSTELU</p> <ul style="list-style-type: none"> • <u>arviointikeskustelu oppilas-huoltajat-opettaja</u> • <u>kaikkia keskustelussa mukana olevia kuullaan</u> • <u>marras-tammikuussa, viikkoon viisi mennessä</u> • <u>opettaja toimii kirjaajana</u> • <u>maakunnassa yhtenäinen lomake (liite 1)</u> <p>LUKUVUOSIARVIOINTI</p> <p>LUKUVUOSITODISTUS</p> <ul style="list-style-type: none"> • <u>numeroarvosanoin</u> • <u>kaikki oppilaan opiskelemat oppiaineet ja käyttäytyminen arvioidaan numeroarvosanoin</u> • <u>valinnaiset aineet (VAL) arvioidaan hyväksytyt/hylätyt</u>

Vuosiluokka	Arviointimuodot
5. luokka	<p>VÄLIARVIOINTI</p> <p>VÄLITODISTUS</p> <ul style="list-style-type: none"> • <u>numeroarvosanoin</u> • <u>kaikki oppilaan opiskelemat oppiaineet ja käyttäytyminen arvioidaan numeroarvosanoin</u> • <u>valinnaiset aineet (VAL) arvioidaan hyväksytyt/hylätyt</u> <p>LUKUVUOSIARVIOINTI</p> <p>LUKUVUOSITODISTUS</p> <ul style="list-style-type: none"> • <u>numeroarvosanoin</u> • <u>kaikki oppilaan opiskelemat oppiaineet ja käyttäytyminen arvioidaan numeroarvosanoin</u> • <u>valinnaiset aineet (VAL) arvioidaan hyväksytyt/hylätyt</u> <p><u>Vanhempain tapaamisissa / vanhempainvarteissa käsitellään myös oppilaan arviointiin liittyviä asioita.</u></p>

Vuosiluokka	Arviointimuodot
6. luokka	<p>VÄLIARVIOINTI</p> <p>VÄLITODISTUS</p> <ul style="list-style-type: none"> • <u>numeroarvosanoin</u> • kaikki oppilaan opiskelemat oppiaineet ja käyttäytyminen arvioidaan numeroarvosanoin • oppiaineet arvioidaan opetussuunnitelman 6. luokan arviointikriteerien mukaisesti • valinnaiset aineet (VAL) arvioidaan hyväksytyt/hylätyt <p>LUKUVUOSIARVIOINTI</p> <p>LUKUVUOSITODISTUS</p> <ul style="list-style-type: none"> • <u>numeroarvosanoin</u> • kaikki oppilaan opiskelemat oppiaineet ja käyttäytyminen arvioidaan numeroarvosanoin • valinnaiset aineet (VAL) arvioidaan hyväksytyt/hylätyt <p>Vanhempaintapaamisissa/vanhempainvarteissa käsitellään myös oppilaan arviointiin liittyviä asioita.</p>

Vuosiluokka	Arviointimuodot
7. luokka	<p>VÄLIARVIOINTI</p> <p>VÄLITODISTUS</p> <ul style="list-style-type: none"> • <u>numeroarvosanoin</u> • arvioidaan väliarviointiin kuuluvat oppiaineet ja käyttäytyminen <p>LUKUVUOSIARVIOINTI</p> <p>LUKUVUOSITODISTUS</p> <ul style="list-style-type: none"> • <u>numeroarvosanoin</u> • kaikki oppilaan opiskelemat oppiaineet ja käyttäytyminen arvioidaan numeroarvosanoin • lukuvuoden päätteeksi tehtävä arviointi sisältää tiedon siitä, miten oppilas on saavuttanut vuosiluokkaistetut tavoitteet kaikissa opiskelemissään oppiaineissa. <p>HUOM! Päätyvät oppiaineet arvioidaan lukuvuositodistukseen päättöarvioinnin kriteerien mukaisesti. Päätyviä numeroarvosanoin arvioitavia aineita ovat musiikki, kuvataide, käsityö ja kotitalous.</p> <p>Päätyvä yrittäjämäinen toimintatapa arvioidaan hyväksytyt/hylätyt -merkinnällä.</p> <p>Vanhempaintapaamisissa/vanhempainvarteissa käsitellään myös oppilaan arviointiin liittyviä asioita.</p>

Vuosiluokka	Arviointimuodot
8. luokka	<p>VÄLIARVIOINTI</p> <p>VÄLITODISTUS</p> <ul style="list-style-type: none"> • numeroarvosanoin • arvioidaan väliarviointiin kuuluvat oppiaineet ja käyttäytyminen <p>LUKUVUOSIARVIOINTI</p> <p>LUKUVUOSITODISTUS</p> <ul style="list-style-type: none"> • numeroarvosanoin • kaikki oppilaan opiskelemat oppiaineet ja käyttäytyminen arvioidaan numeroarvosanoin • lukuvuoden päätteeksi tehtävä arviointi sisältää tiedon siitä, miten oppilas on saavuttanut vuosiluokkaistetut tavoitteet kaikissa opiskelemissaan oppiaineissa. <p>HUOM! Päättyvät oppiaineet arvioidaan lukuvuositodistukseen päättöarvioinnin kriteerien mukaisesti.</p> <p>Oppimäärältään alle 2 vuosiviikkotuntia käsittävät valinnaiset aineet arvioidaan sanallisesti hyväksyty/hylätty.</p> <p>Mikäli osuus on alle 2 vuosiviikkotuntia, kesken jääneen valinnaisaineen kohdalle tulee merkintä osallistunut.</p> <p>Vanhempaintapaamisissa/vanhempainvarteissa käsitellään myös oppilaan arviointiin liittyviä asioita.</p>

Vuosiluokka	Arviointimuodot
9. luokka	<p>VÄLIARVIOINTI</p> <p>VÄLITODISTUS</p> <ul style="list-style-type: none"> • numeroarvosanoin • arvioidaan väliarviointiin kuuluvat oppiaineet • käyttäytymisen arviointi annetaan liitteenä • 9. luokalla jatko-opintoihin hakeutumista varten annettavassa välitodistuksessa käyttäytymistä ei arvioida. <p>PÄÄTTÖARVIOINTI</p> <p>PÄÄTTÖTODISTUS</p> <ul style="list-style-type: none"> • numeroarvosanoin • kaikki oppilaan opiskelemat oppiaineet arvioidaan opetussuunnitelman päättöarviointin kriteerien mukaisesti • käyttäytymisen arviointi annetaan liitteenä, liitettä ei merkitä todistukseen <p>Oppimäärältään alle 2 vuosiviikkotuntia käsittävät valinnaiset aineet arvioidaan sanallisesti hyväksyty/hylätty.</p> <p>Mikäli osuus on alle 2 vuosiviikkotuntia, kesken jääneen valinnaisaineen kohdalle tulee merkintä osallistunut.</p> <p>Vanhempaintapaamisissa/vanhempainvarteissa käsitellään myös oppilaan arviointiin liittyviä asioita.</p>

Käyttäytymiselle asetetut tavoitteet

Oppilas oppii:

- noudattamaan koulun sääntöjä ja annettuja ohjeita
- käyttäytymään kohteliaasti, ystävällisesti, suvaitsevaisesti ja auttavaisesti muita kohtaan
- käyttäytymään tilanteeseen sopivalla tavalla
- antamaan työrauhan
- toimimaan kouluyhteisössä rakentavasti
- käyttämään asiallista ja tilanteeseen sopivaa kieltä
- työskentelemään erilaisissa ryhmissä.

Käyttäytymisestä annettavan arvosanan kriteerit

Arvosana	Kriteerit
10 erinomainen	<ul style="list-style-type: none"> • Oppilas noudattaa koulun sääntöjä. • Oppilas käyttäytyy esimerkillisen kohteliaasti, ystävällisesti ja auttavaisesti muita kohtaan. • Oppilas käyttäytyy esimerkillisen oikeudenmukaisesti ja suvaitsevaisesti muita kohtaan. • Oppilas sopeutuu työhön erilaisissa ryhmissä ja edistää yhteistä työskentelyä. • Oppilas edistää työrauhaa. • Oppilaan kielenkäyttö on esimerkillistä. • Oppilas luo käytöksellään ympärilleen myönteistä ilmapiiriä. • <i>Oppilaaseen ei ole kohdennettu kasvatuksellisia toimia (kirjattu kasvatustilaisuus, jälki-istunto), opetuksen epäämistä tai kurinpidollisia toimia (kirjallinen varoitus, määräaikainen erottaminen).</i>
9 kiitettävä	<ul style="list-style-type: none"> • Oppilas noudattaa koulun sääntöjä. • Oppilas käyttäytyy kohteliaasti, ystävällisesti ja auttavaisesti muita kohtaan. • Oppilas käyttäytyy oikeudenmukaisesti ja suvaitsevaisesti muita kohtaan. • Oppilas sopeutuu työhön erilaisissa ryhmissä. • Oppilas antaa toisille työrauhan. • Oppilaan kielenkäyttö on asiallista. • <i>Oppilaaseen on voitu kohdentaa yksittäinen kasvatustilaisuus tai jälki-istunto, mutta ei opetuksen epäämistä tai kurinpidollisia toimia (kirjallinen varoitus, määräaikainen erottaminen). Oppilas on muuttanut käyttäytymistään ohjattuun suuntaan.</i>
8 hyvä	<ul style="list-style-type: none"> • Oppilas noudattaa koulun sääntöjä. • Oppilas sopeutuu yleensä työhön erilaisissa ryhmissä. • Oppilas antaa toisille yleensä työrauhan. • Oppilas käyttäytyy ystävällisesti muita kohtaan. • Oppilaan kielenkäyttö on yleensä asiallista. • <i>Oppilaaseen on voitu kohdentaa kasvatuksellisia toimia (kirjattu kasvatustilaisuus, jälki-istunto), mutta ei opetuksen epäämistä tai kurinpidollisia toimia (kirjallinen varoitus, määräaikainen erottaminen). Oppilas on muuttanut käyttäytymistään ohjattuun suuntaan.</i>
7 tydyttävä	<ul style="list-style-type: none"> • Oppilaalla on vaikeuksia koulun sääntöjen noudattamisessa. • Oppilas häiritsee joskus työrauhaa. • Oppilaalla on jonkin verran ongelmia sopeutumisessa työhön erilaisissa ryhmissä. • Oppilaalla on joskus vaikeuksia ottaa toiset huomioon. • Oppilaan kielenkäyttö vaatii ohjausta. • Oppilaan käyttäytymistä joudutaan ohjeistamaan. • <i>Oppilaaseen on voitu kohdentaa kasvatuksellisia toimia (kirjattu kasvatustilaisuus, jälki-istunto) tai opetuksen epäämistä, mutta ei kurinpidollisia toimia (kirjallinen varoitus, määräaikainen erottaminen). Oppilas on muuttanut käyttäytymistään ohjattuun suuntaan.</i>
6 kohtalainen	<ul style="list-style-type: none"> • Oppilaalla on vaikeuksia koulun sääntöjen noudattamisessa. • Oppilaalla on ongelmia sopeutumisessa työhön erilaisissa ryhmissä. • Oppilaalla on vaikeuksia ottaa toisia huomioon. • Oppilas häiritsee toistuvasti työrauhaa. • Oppilaan kielenkäyttö vaatii usein ohjausta. • Oppilaan käyttäytymistä joudutaan ohjeistamaan toistuvasti. • <i>Oppilaaseen on kohdennettu kasvatuksellisia toimia (kirjattu kasvatustilaisuus, jälki-istunto), opetuksen epäämistä tai kurinpidollisia toimia (kirjallinen varoitus, määräaikainen erottaminen). Oppilas on muuttanut käyttäytymistään ohjattuun suuntaan.</i>

5 välttävä	<ul style="list-style-type: none"> • Oppilaalla on usein vaikeuksia koulun sääntöjen noudattamisessa. • Oppilaalla on ongelmia sopeutumisessa työhön erilaisissa ryhmissä. • Oppilas ei anna toisille työrauhaa. • Oppilas ei osaa ottaa toisia huomioon. • Oppilaan kielenkäyttö on asiatonta. • Oppilaan käyttäytymistä joudutaan ohjeistamaan jatkuvasti. • <i>Oppilas käyttäytyy välinpitämättömästi.</i> • <i>Oppilaaseen on kohdennettu useita kasvatuksellisia toimia (kirjattu kasvatustilaisuus, jälki-istunto), opetuksen epäämistä tai kurinpidollisia toimia (kirjallinen varoitus, määräaikainen erottaminen). Oppilas ei ole muuttanut käyttäytymistään ohjattuun suuntaan.</i>
4 hylätty	<ul style="list-style-type: none"> • Oppilas ei kykene toimimaan kouluyhteisössä.

7 Oppimisen ja koulunkäynnin tuki Kauhavalla

7.1 Tuen järjestämistä ohjaavat periaatteet

Opetuksen ja tuen järjestämisen lähtökohtana ovat sekä kunkin oppilaan että opetusryhmän vahvuudet että oppimis- ja kehitystarpeet. Tuen tarve voi vaihdella tilapäisestä jatkuvaan,

vähäisestä vahvempaan tai yhden tukimuodon tarpeesta useamman tukimuodon tarpeeseen. Tuen tulee olla joustavaa, pitkäjänteisesti suunniteltua ja tuen tarpeen mukaan muuttuvaa. Huomiota tulee kiinnittää oppimisen esteettömyyteen sekä oppimisvaikeuksien ennaltaehkäisyyn ja varhaiseen tunnistamiseen. Tuki annetaan oppilaalle ensisijaisesti omassa opetusryhmässä ja koulussa erilaisin joustavin järjestelyin, ellei oppilaan etu tuen antamiseksi välttämättä edellytä oppilaan siirtymistä toiseen opetusryhmään tai kouluun. On tärkeää huolehtia oppilaan mahdollisuuksista saada onnistumisen kokemuksia oppimisessa ja ryhmän jäsenenä toimimisesta sekä tukea oppilaan myönteistä käsitystä itsestään ja koulutyöstä.

Eteläpohjalainen opetussuunnitelma korostaa varhaisen puuttumisen merkitystä. Kauhavalla pyritään ennaltaehkäisevän ja varhaisen puuttumisen toimintamallien mahdollisimman monipuoliseen hyödyntämiseen. Tuen tarpeen varhaiseksi havaitsemiseksi oppilaiden oppimisen edistymistä ja koulunkäynnin tilannetta tulee arvioida jatkuvasti. Ensimmäiseksi tarkastellaan koulussa käytössä olevia toimintatapoja, opetusjärjestelyjä ja oppimisympäristöjä sekä niiden soveltuvuutta oppilaalle. Tarkastelun pohjalta arvioidaan, voidaanko näitä muuttamalla toteuttaa oppilaalle aikaisempaa paremmin sopivia pedagogisia ratkaisuja. Arvioinnissa ja tuen suunnittelussa hyödynnetään mahdollisia muiden arviointien tuloksia ja otetaan huomioon oppilaalle aiemmin annettu tuki.

Opetuksen järjestäjä vastaa siitä, että oppilaan oikeudet toteutuvat ja huolehtii edellytysten luomisesta tätä edistävälle koulutyölle. Koulunjohtajalla/rehtorilla on käytännön vastuu opetuksen, ohjauksen, opiskeluhuollon ja tuen järjestämiseen liittyvistä ratkaisuista koulu yhteisössä, kaikilla vuosiluokilla ja kaikissa oppiaineissa. Jokaisella opettajalla on vastuu opetusryhmänsä toiminnasta, oppimisesta ja hyvinvoinnista. Opettajat vaikuttavat näihin pedagogisilla ratkaisuillaan ja ohjauksellaan. Opettajan tehtävään kuuluu oppilaiden oppimisen, työskentelyn ja hyvinvoinnin seuraaminen ja edistäminen, jokaisen oppilaan arvostaminen ja oikeudenmukainen kohtelu, mahdollisten vaikeuksien tunnistaminen sekä oppilaiden ohjaaminen ja tukeminen.

Oppimisen ja koulunkäynnin tuen tasot ovat yleinen, tehostettu ja erityinen tuki. Näistä oppilas voi saada kerrallaan vain yhden tasoista tukea. Perusopetuslaissa säädettyjä tukimuotoja ovat esimerkiksi tukiopeus, osa-aikainen erityisopetus, tulkitsemis- ja avustajapalvelut sekä erityiset apuvälineet. Näiden tukimuotojen käyttäminen ei edellytä oppilaan huoltajan suostumusta. Näitä tukimuotoja voidaan käyttää kaikilla tuen tasoilla sekä yksittäin että samanaikaisesti toisiaan täydentävinä. Oppimisen ja koulunkäynnin tuen lomakkeet ovat Wilmassa. Oppilaan tukeminen voi edellyttää erityisosaamista, jota oman koulun henkilöstöllä ei ole riittävästi. Tällöin hyödynnetään esimerkiksi oppimiskeskusten

oppilaille tarjoamia palveluja ja henkilöstölle suunnattua koulutusta ja konsultaatiota. Koulun ulkopuolisten toimijoiden kanssa tehdään tiivistä yhteistyötä. Täysin koulun ulkopuolinen toiminta (esim. terapiat) ei kuulu koulun vastuun piiriin. Terapian toteutuessa koulupäivän aikana, on huolehdittava vastuukysymyksistä sekä opetussuunnitelman mukaisen opetuksen toteutumisesta.

Kauhavalla on käytössä esi- ja perusopetuksen yhteinen nivelvaiheiden vuosikello sekä perusopetuksen ohjaussuunnitelma. Oppilaan tukeen liittyvien hallintopäätösten tekijät määrittellään Kauhavan kaupungin hallintosäännössä.

7.1.1 Kodin ja koulun yhteistyö tuen aikana

Opetus ja kasvatus tulee järjestää yhteistyössä huoltajien kanssa siten, että jokainen oppilas saa oman kehitystasonsa ja tarpeidensa mukaista opetusta, ohjausta ja tukea. Koulun henkilöstön on tärkeää olla yhteydessä kotiin heti, kun oppilaalla ilmenee oppimisen tai koulunkäynnin ongelmia tai hänen hyvinvointinsa on vaarantumassa. Oppilaille ja huoltajille annetaan tietoa tuen saannin mahdollisuuksista ja käytettävissä olevista tukimuodoista. Huoltajien kanssa keskustellaan oppilaan tarvitseman tuen tavoitteista, toimenpiteistä ja seurannasta. Huoltajia informoidaan oppimisen tuen käytänteistä.

7.2 Yleinen tuki

Yleisen tuen tehtävänä on oppilaan tukeminen tavoitteiden saavuttamisessa. Tämä tarkoittaa yleensä yksittäisiä pedagogisia ratkaisuja sekä ohjaus- ja tukitoimia. Yleisen tuen tavoitteena on poistaa oppimisen esteitä. Yleistä tukea annetaan heti tuen tarpeen ilmetessä, eikä tuen aloittaminen edellytä erityisiä tutkimuksia tai päätöksiä. Oppilaan tulee saada riittävä määrä tukiopeutusta ennen tehostetun tuen aloittamista.

Oppilaalle annettava yleinen tuki voi olla esimerkiksi:

- eriyttäminen
- oppilaan ohjaus
- erityisopettajan, luokanopettajan, aineenopettajan samanaikaisopetus
- opiskeluhuollon tuki
- koulukäytänteiden opetus
- tukiopeutus
- osa-aikainen erityisopetus
- aamu- ja iltapäivätoiminta

- kerhotoiminta
- joustavat ryhmittelyt
- ohjaus- ja tukipalvelut
- apuvälineet
- tulkitsemis- ja avustajapalvelut.

Opettaja ohjaa oppilaita tunnistamaan omat voimavaransa, oppimiseen liittyvät vahvuutensa ja kehityshaasteensa. Erityistä huomiota tulee kiinnittää oppilaan oppimisen valmiuksiin ja mahdollisuuteen ottaa vastuuta omasta opiskelusta, sen suunnittelusta, tavoitteen asettelusta, toteuttamisesta ja arvioinnista. Oppilaiden itsetuntoa, opiskelumotivaatiota sekä oppimaan oppimisen taitoja vahvistetaan kaikissa opiskelutilanteissa ja oppiaineissa.

Oppimisessa ja koulunkäynnissä ilmeneviin tuen tarpeisiin vastataan opetusta eriyttämällä, opettajien yhteistyöllä ja opetusryhmiä joustavasti muuntelemalla. Oppilaan hyvinvointiin ja oppimismotivaatioon voidaan vaikuttaa myös koulun kerhotoiminnan ja aamu- ja iltapäivätoiminnan avulla. Suunnittelemalla ne osaksi oppilaan päivää voidaan lisätä myös turvallisuuden ja yhteisöllisyyden kokemuksia.

7.3 Tehostettu tuki

Oppilaalle, joka tarvitsee oppimisessaan tai koulunkäynnissään säännöllistä tukea tai samanaikaisesti useita tukimuotoja, on pedagogiseen arvioon perustuen annettava tehostettua tukea hänelle tehdyn oppimissuunnitelman mukaisesti. Oppilas voi myös tarvita useampaa tuen muotoa. Tehostettu tuki suunnitellaan yksittäistä oppilasta varten kokonaisuutena. Se on luonteeltaan vahvempaa ja pitkäjänteisempää kuin yleinen tuki. Tehostetun tuen avulla tuetaan suunnitelmallisesti oppilaan oppimista ja koulunkäyntiä. Tuen tehtävänä on ehkäistä ongelmien kasvamista, monimuotoistumista ja kasautumista. Tehostettu tuki tulee järjestää laadultaan ja määrältään oppilaan kehitystason ja yksilöllisten tarpeiden mukaisesti. Tehostetun tuen tavoitteena on vahvistaa oppilaan oppimaan oppimisen taitoja, auttaa omaksumaan oppimisen ja opintojen etenemisen kannalta keskeisiä sisältöjä. Oppilaan ja huoltajan kanssa tehtävän yhteistyön merkitys korostuu.

Tehostetun tuen aloittaminen, järjestäminen ja tarvittaessa oppilaan siirtyminen takaisin yleisen tuen piiriin käsitellään pedagogiseen arvioon perustuen monialaisesti yhteistyössä opiskeluhuollon ammattihenkilöstön kanssa. Oppilaan oppimista ja koulunkäyntiä tulee seurata ja arvioida säännöllisesti tehostetun tuen aikana. Mikäli oppilaan tilanteessa tapahtuu muutoksia, oppimissuunnitelma tarkistetaan vastaamaan oppilaan tuen tarvetta.

Oppilaalle annettava tehostettu tuki voi olla esimerkiksi:

- eriyttäminen
- joustavat ryhmittelyt
- samanaikaisopetus
- oppilaan ohjaus
- opiskeluhuollon tuki
- tukiopetus
- osa-aikainen erityisopetus
- opiskelun erityiset painoalueet
- apuvälineet
- tulkitsemis- ja avustajapalvelut
- aamu- ja iltapäivätoiminta
- kerhotoiminta
- ohjaus- ja tukipalvelut.

7.3.1 Pedagoginen arvio

Tehostettuun tukeen liittyvä pedagoginen arvio tehdään silloin, kun tehostettua tukea ollaan aloittamassa tai sitä ollaan lopettamassa. Pedagogisessa arviossa kuvataan

- oppilaan oppimisen ja koulunkäynnin tilanne kokonaisuutena
- oppilaan saama yleinen tuki ja arvio sen vaikutuksista
- oppilaan oppimisvalmiudet sekä oppimiseen ja koulunkäyntiin liittyvät erityistarpeet
- arvio siitä, millaisilla pedagogisilla, oppimisympäristöön liittyvillä, opiskeluhuollollisilla tai muilla tukijärjestelyillä oppilasta tulisi tukea.

Pedagogisen arvion laativat oppilaan opettaja tai opettajat yhteistyössä, erityisopettajan konsultaatio. Tarvittaessa, ja etenkin silloin, kun kyse on oppilaan hyvinvointiin ja kokonaisehitykseen liittyvistä ongelmista, arvion laatimisessa käytetään myös muita asiantuntijoita. Yhteistyö oppilaan ja huoltajan kanssa on tärkeää sekä tarpeiden selvittämisen että tuen suunnittelun ja onnistuneen toteuttamisen kannalta. Pedagogisen arvion laatimisessa hyödynnetään oppilaalle jo mahdollisesti osana yleistä tukea laadittua

oppimissuunnitelmaa. Oppilaan oppimista ja koulunkäyntiä seurataan ja arvioidaan säännöllisesti tehostetun tuen aikana. Pedagogisiin asiakirjoihin ei kirjata oppilaan diagnooseja tai referoida psykologin tms. lausuntojen sisältöjä eikä asiakirjoihin liitetä lausuntoja. Pedagogisiin asiakirjoihin on tärkeää kirjata, esim. miten oppilaan sairaus, oireyhtymä tms. vaikuttaa käytännön tasolla oppimiseen ja/tai koulunkäyntiin ja miten tämä tulee huomioida opetusta järjestettäessä.

7.3.2 Oppimissuunnitelma tehostetun tuen aikana

Oppilaan tuki ja ohjaus, oppimisen ja koulunkäynnin tavoitteet sekä opetusjärjestelyt kirjataan oppimissuunnitelmaan. Oppimissuunnitelma laaditaan yhdessä oppilaan ja huoltajan kanssa, ellei siihen ole ilmeistä estettä. Oppimissuunnitelman laatimisen päävastuu on oppilasta opettavalla opettajalla/opettajilla yhteistyössä erityisopettajan kanssa. Jos oppilaalle määritellään opetuksen erityiset painoalueet, ne kirjataan oppimissuunnitelmaan. Oppimissuunnitelma tukee opettajan työn suunnittelua, opettajien välistä yhteistyötä sekä kodin kanssa tehtävää yhteistyötä. Suunnitelma on pohja oppilaan arvioinnille. Oppimissuunnitelmassa ei kuvata oppilaan henkilökohtaisia ominaisuuksia. Oppimissuunnitelma tarkistetaan vastaamaan tuen tarvetta.

7.3.3 Opiskelun erityiset painoalueet

Eri oppiaineissa ilmeneviä vaikeuksia voidaan ennaltaehkäistä ja oppimista tukea erilaisilla eriyttämisen keinoilla ja tukimuodoilla. Oppilaalle määriteltävien oppiaineen erityisten painoalueiden avulla, oppilas voi keskittyä opiskelussa oppiaineen keskeisiin sisältöihin. Oppilaan arviointi tapahtuu yleisen oppimäärän mukaan. Mikäli oppilas ei saavuta oppiaineen tavoitteita tuesta huolimatta, oppiaineen oppimäärä voidaan yksilöllistää.

Opiskelun erityisiä painoalueita voidaan käyttää vain tehostetun tai erityisen tuen aikana ja painoalueiden määrittely on oppilasta opettavan opettajan tehtävä. Painoalueet määritellään oppimissuunnitelmassa tai HOJKS:ssa niissä oppiaineissa, joiden oppimäärää ei ole yksilöllistetty.

Opiskelun erityiset painoalueet muodostetaan opetussuunnitelmassa määritellyistä, oman vuosiluokan keskeisimmistä sisällöistä. Painoalueet eivät voi olla esim. alempien vuosiluokkien tavoitteita tai sisältöjä. Erityisiin painoalueisiin keskittynyt opetus on useimmiten luonteeltaan väliaikainen ratkaisu ja opetuksen sisältöjä lisätään oppilaan edistymisen mukaisesti. On huomattava, että painoalueittain tapahtuva opiskelu eroaa yksilöllistämisestä, koska yksilöllistämisessä on kyse myös opiskelun tavoitetason madaltumisesta.

Huoltajan ja oppilaan tulee tietää, miten suurta osaa oppiaineen sisällöistä oppimissuunnitelmaan kirjatut painoalueet edustavat ja miten niiden hallinta suhteutuu hyvän osaamisen kuvauksiin tai päättöarvioinnin kriteereihin.

7.4 Erityinen tuki

Erityistä tukea annetaan niille oppilaille, joiden kasvun, kehityksen tai oppimisen tavoitteiden saavuttaminen ei toteudu riittävästi muilla tukitoimilla. Erityinen tuki järjestetään joko yleisen tai pidennetyn oppivelvollisuuden piirissä. Erityinen tuki muodostuu erityisen tuen päätökseen perustuvasta erityisopetuksesta sekä muista perusopetuksen tukimuodoista.

Käytettävissä ovat perusopetuksen kaikki tukimuodot.

Oppilaalle annettava erityinen tuki voi olla esimerkiksi:

- eriyttäminen
- joustavat ryhmittelyt
- samanaikaisopetus
- oppilaan ohjaus
- opiskeluhuollon tuki
- HOJKS
- tukiopetus
- osa-aikainen erityisopetus
- opiskelun erityiset painoalueet
- kokoaikainen erityisopetus
- pidennetty oppivelvollisuus
- toiminta-alueittain opetus
- oppimäärän yksilöllistäminen
- opiskelun erityiset painoalueet
- apuvälineet
- aamu- ja iltapäivätoiminta
- kerhotoiminta

- tulkitsemis- ja avustajapalvelut

- ohjaus- ja tukipalvelut.

E erityisen tuen tehtävänä on tarjota oppilaalle kokonaisvaltaista ja suunnitelmallista tukea niin, että oppilas voi suorittaa oppivelvollisuutensa ja saa pohjan opintojen jatkamiselle peruskoulun jälkeen. Oppilaan itsetuntoa ja opiskelumotivaatiota vahvistetaan ja häntä kannustetaan ottamaan edellytystensä puitteissa vastuuta opiskelustaan.

E erityiseen tukeen liittyvä pedagoginen selvitys tehdään silloin, kun erityistä tukea ollaan aloittamassa tai sen antamista ollaan lopettamassa. E erityiseen tukeen ei voi siirtyä suoraan yleisestä tuesta kuin poikkeustapauksissa. Mikäli oppilas ei enää tarvitse erityistä tukea hän saa tukea tehostetun tuen tukimuodoin. Tällöin erityisen tuen päätöstä varten tehty pedagoginen selvitys erityisen tuen lopettamisesta on riittävä eikä enää tarvitse tehdä pedagogista arvioita, oppimissuunnitelman laatiminen riittää.

7.4.1 Pedagoginen selvitys

Pedagogiseen selvitykseen kuvataan selvitys oppilaan oppimisen etenemisestä.

Pedagogisessa selvityksessä arvioidaan oppilaan tuen tarvetta mm. tukimuotoja.

Pedagoginen selvitys laaditaan monialaisesti opiskeluhuollon yhteistyönä. Pedagogisen selvityksen kirjaa luokanopettaja, ryhmänohjaaja tai aineenopettaja (erityisopettajan konsultaatio). Selvitysten perusteella opetuksen järjestäjä tekee arvion oppilaan erityisen tuen tarpeesta. Erityinen tuki järjestetään oppilaalle muun opetuksen yhteydessä, osittain tai kokonaan pienluokalla tai muussa soveltuvassa paikassa. Oppilaan erityinen tuki muodostuu erityisopetuksesta sekä muusta lain mukaan hänelle kuuluvasta tuesta.

Näiden kahden selvityksen ja niiden pohjalta laaditun arvion muodostamaa kokonaisuutta kutsutaan pedagogiseksi selvitykseksi. Kirjallisessa pedagogisessa selvityksessä kuvataan

- oppilaan oppimisen ja koulunkäynnin tilanne kokonaisuutena
- oppilaan saama tehostettu tuki ja arvio sen vaikutuksista
- oppilaan oppimisvalmiudet sekä oppimiseen ja koulunkäyntiin liittyvät erityistarpeet
- arvio siitä, millaisilla pedagogisilla, oppimisympäristöön liittyvillä, opiskeluhuollollisilla tai muilla tukijärjestelyillä oppilasta tulisi tukea
- perusteltu arvio siitä, tarvitseeko oppilas yhdessä tai useammassa oppiaineessa yksilöllistetyn oppimäärän.

Tukijärjestelyt voivat sisältää mm. opetus- ja ohjaushenkilöstöön, opiskeluhuoltoon, avustajiin ja muihin tarvittaviin palveluihin, opetusmenetelmiin ja työtapoihin, opiskelumenetelmiin sekä materiaaleihin ja välineisiin liittyviä tekijöitä. Pedagogisen selvityksen lisäksi erityisen tuen päätöksen valmistelemiseksi tulee tarvittaessa hankkia muita lausuntoja, kuten psykologinen tai lääketieteellinen lausunto tai vastaava sosiaalinen selvitys. Pedagogisen selvityksen laatimisessa hyödynnetään oppilaasta aiemmin laadittua pedagogista arviota ja oppilaan oppimissuunnitelmaa. Mikäli oppilaalla on kuntoutussuunnitelma, myös sitä voidaan hyödyntää huoltajan luvalla.

Erytisen tuen tarpeellisuus tulee tarkistaa lain edellyttämässä vaiheissa sekä aina oppilaan tuen tarpeen muuttuessa. Tarkistamista varten oppilaasta tehdään uusi pedagoginen selvitys. Mikäli tarpeen todetaan jatkuvan, erityisen tuen jatkamisesta tehdään päätös. Mikäli katsotaan, että oppilas ei enää tarvitse erityistä tukea, tulee tuen lopettamisesta tehdä hallintopäätös.

7.4.2 Erytisen tuen päätös

Yleensä erityisen tuen päätös tehdään, jos todetaan, ettei oppilaan saama tehostettu tuki ole riittänyt. Ennen erityisen tuen päätöstä on kuultava oppilasta ja huoltajaa tai laillista edustajaa sekä tehtävä oppilaasta pedagoginen selvitys. Erytisen tuen päätöksessä päätetään oppilaan pääsääntöinen opetusryhmä, mahdollisesta tulkitsemis- ja avustajapalveluista, muista tarvittavista palveluista, mahdollisista yksilöllistettävistä oppiaineista, niiden lisäämisestä tai vähentämisestä, oppilaan vapauttamisesta oppiaineen opiskelusta, päätöksestä pidennetystä oppivelvollisuudesta, opiskelusta toiminta-alueittain. Pedagoginen selvitys tehdään ennen uutta päätöstä.

Kauhavalla erityisen tuen päätöksen tekee opetuspäällikkö. Erytisen tuen päätös voidaan tehdä ennen esi- tai perusopetuksen alkamista taikka esi- tai perusopetuksen aikana ilman sitä edeltävää pedagogista selvitystä ja oppimisen tehostetun tuen antamista, jos psykologisen tai lääketieteellisen arvion perusteella ilmenee, että oppilaan opetusta ei vammaan, sairauden, kehityksessä viivästyksen tai tunne-elämän häiriön taikka muun vastaavan erityisen syyn vuoksi voida antaa muuten. Jos erityisen tuen päätös tehdään perusopetuksen aikana ilman tehostetun tuen antamista, tulee sen perustua oppilaan tilanteen uudelleen arviointiin esimerkiksi onnettomuuden tai vakavan sairauden seurauksena.

Päätöstä arvioidaan ja tarkistetaan tarvittaessa, vähintään toisen ja kuudennen vuosiluokan lopulla, ennen 7. vuosiluokan alkua. Erytisen tuen päätös voi edellyttää kokoaikaisen erityisopetuksen järjestämistä tai opetus voidaan järjestää osa-aikaisena. Mikäli katsotaan,

ettei oppilas enää tarvitse erityistä tukea, tuen lopettamisesta tehdään päätös. Tällöin oppilaalle ryhdytään antamaan tehostettua tukea.

7.4.3 Henkilökohtainen opetuksen järjestämistä koskeva suunnitelma (HOJKS)

Oppilaalle laaditaan HOJKS, kun hänelle tehdään erityisen tuen päätös. HOJKS tulee olla valmiina kuukauden kuluessa erityisen tuen päätöksestä. Suunnitelmaan kirjataan erityisen tuen päätöksen mukainen opetuksen ja tuen antaminen. HOJKS sisältää oppilaan oppimisen ja koulunkäynnin tavoitteet, sisällöt, opetusjärjestelyt, pedagogiset menetelmät, tuki ja ohjaus. HOJKS:n laatimisessa voidaan hyödyntää oppilaan oppimissuunnitelmaa ja aikaisempia pedagogisia selvityksiä sekä HOJKS:aa. Kuntoutussuunnitelmaa voidaan myös hyödyntää huoltajan luvalla. Oppilaan opettajat laativat HOJKS:n yhteistyössä oppilaan ja huoltajan kanssa, ellei siihen ole ilmeistä estettä. Laatimiseen osallistuvat tarvittaessa myös muut asiantuntijat.

HOJKS tarkistetaan tarvittaessa, kuitenkin vähintään kerran lukuvuodessa viikko 44 mennessä. Jos erityinen tuki lopetetaan, oppilaalle laaditaan oppimissuunnitelma tehostettua tukea varten.

7.4.4 Oppiaineen yksilöllistäminen ja opetuksesta vapauttaminen

Oppiaineen oppimäärän yksilöllistäminen merkitsee oppilaan oppimiselle asetettavan tavoitetaso määrittämisestä hänen edellytyksensä mukaiseksi. Yksilöllistetyn oppimäärän tulee olla riittävän haasteellista. Yksilöllistetyistä oppimäärästä päätetään erityisen tuen päätöksessä. Pedagoginen selvitys sisältää perustelut oppimäärän yksilöllistämiseen. Perustelut tehdään kuhunkin oppiaineeseen erikseen. Jos yksilöllistettyjen oppiaineiden määrää on tarpeen myöhemmin lisätä tai vähentää, tehdään uusi pedagoginen selvitys ja sen pohjalta uusi erityisen tuen päätös. Yksilöllistettyjen oppimäärien tavoitteet ja sisällöt kuvataan riittävän selkeästi ja yksityiskohtaisesti oppilaan HOJKS:ssa. Oppilaan opetus ja arviointi tapahtuu HOJKS:n kirjausten mukaan. Oppilaan opiskelua tuetaan pedagogisilla järjestelyillä ja tukimuodoilla. Kunkin oppiaineen opetuksesta vastaava opettaja tai opettajat yhdessä laativat HOJKS:n sisällöt.

Jos oppilas opiskelee yksilöllistetyn oppimäärän mukaan, oppilaan numeroarvosana ja sanallinen arvio varustetaan tähdellä (*) opintojen aikaisessa arvioinnissa ja päättöarvioinnissa. Todistuksen lisätietoihin merkitään, että oppilas on opiskellut tähdellä merkityt oppiaineet yksilöllistetyn oppimäärän mukaisesti.

Jos oppilas opiskelee yksilöllistetyn oppimäärän mukaan, oppilaan numeroarvosana ja sanallinen arvio varustetaan tähdellä (*) opintojen aikaisessa arvioinnissa ja

päätösarvioinnissa. Todistuksen lisätietoihin merkitään, että oppilas on opiskellut tähdellä merkityt oppiaineet yksilöllistetyn oppimäärän mukaisesti.

Oppiaineen oppimäärien yksilöllistäminen ja oppiaineesta vapauttaminen tehdään yhteistyössä oppilaan ja huoltajan kanssa.

7.4.5 Pidennetty oppivelvollisuus

Pidennetyn oppivelvollisuuden piiriin kuuluvat vaikeasti vammaiset lapset. Myös vaikea sairaus voi olla syynä pidennettyyn oppivelvollisuuteen. Päätös pidennetystä oppivelvollisuudesta tehdään pääsääntöisesti ennen oppivelvollisuuden alkua. Lapselle tehdään silloin myös päätös erityisestä tuesta. Esiopetuksen alkaessa lapselle laaditaan HOJKS. Päätös oppivelvollisuuden pidentämisestä tarvitaan ennen esiopetuksen alkua, jotta oikeus siihen voi toteutua. Pidennetyn oppivelvollisuuden käytänteissä noudatetaan opetussuunnitelman perusteissa määriteltyjä menettelytapoja.

Lapsen ohjautuminen riittävän varhain tuen piiriin edellyttää yhteistyötä eri hallintokuntien välillä. Lapsen huoltajalle annetaan tietoa pidennetyn oppivelvollisuuden eri vaihtoehdoista ja valinnan vaikutuksista. Esiopetuksen kesto ja perusopetuksen aloittaminen tulee suunnitella lapsen edistymisen, tuen tarpeen ja kokonaistilanteen perusteella. Vaihtoehdot pidennetyn oppivelvollisuuden opetukseen ovat opetussuunnitelman mukaiset.

Oppilaan tarve pidennettyyn oppivelvollisuuteen arvioidaan erityisen tuen päätöksen tarkistamisen yhteydessä. Jos todetaan, ettei oppilas enää kuulu pidennetyn oppivelvollisuuden piiriin, tehdään päätös pidennetyn oppivelvollisuuden päättämisestä, jonka jälkeen oppilas kuuluu yleisen oppivelvollisuuden piiriin.

7.4.6 Toiminta-alueittain järjestettävä opetus

Vaikeimmin kehitysvammaisten oppilaiden opetus voidaan järjestää oppiainejaon sijasta toiminta-alueittain. Opetussuunnitelmaan kuuluvat toiminta-alueet ovat motoriset taidot, kieli ja kommunikaatio, sosiaaliset taidot, päivittäisten toimintojen taidot sekä kognitiiviset taidot. Myös muulla tavoin vammaisen tai vakavasti sairaan oppilaan opetus voi olla oppilaan terveydentilaan liittyvistä syistä perusteltua järjestää toiminta-alueittain. Opetuksen järjestämisestä päätetään erityisen tuen päätöksessä. Kauhavalla erityisen tuen päätöksen tekee hallintosäännön mukaan opetuspäällikkö.

Oppilaan yksilölliset tavoitteet ja keskeiset sisällöt sekä oppilaan edistymisen arviointi kuvataan oppilaan HOJKS:ssa kullekin toiminta-alueelle erikseen. Opetuksen toteuttamisessa eri toiminta-alueiden sisältöjä voidaan yhdistää. Opetus suunnitellaan ja

toteutetaan yhteistyössä oppilaan ja huoltajan kanssa. Lisäksi tehdään opettajien keskinäistä sekä muun henkilöstön ja eri asiantuntijoiden välistä yhteistyötä.

7.5 Perusopetuslaissa säädetyt tukimuodot

7.5.1 Tukiopetus

Oppilaalla, joka on tilapäisesti jäänyt jälkeen opinnoissaan tai muutoin tarvitsee oppimisessaan lyhytaikaista tukea, on oikeus saada tukiopetusta. Tukiopetus tulee aloittaa heti, kun oppimiseen liittyvät vaikeudet on havaittu, jotta oppilas ei jäisi pysyvästi jälkeen opinnoissaan. Tukiopetuksella voidaan myös ehkäistä vaikeuksia ennakolta. Tukiopetusta tulee järjestää niin usein ja niin laajasti kuin oppilaan suoriutumisen kannalta on tarpeen. Tukiopetusta voidaan antaa tuen kaikilla tasoilla. Oppilaan saama tukiopetus kirjataan Wilmaan.

Aloitteen tukiopetuksen antamisesta oppilaalle tekee ensisijaisesti opettaja. Tukiopetusta on pyrittävä järjestämään yhteisymmärryksessä oppilaan ja huoltajan kanssa. Heille annetaan tietoa tukiopetuksen toteuttamistavoista ja merkityksestä oppimiselle ja koulunkäynnille.

7.5.2 Osa-aikainen erityisopetus

Oppilaalla, jolla on vaikeuksia oppimisessaan tai koulunkäynnissään, on oikeus saada osa-aikaista erityisopetusta muun opetuksen ohessa. Osa-aikaisella erityisopetuksella voidaan parantaa oppilaan oppimisedellytyksiä ja ehkäistä oppimisen eri alueisiin liittyvien ongelmien kasvua. Osa-aikaista erityisopetusta annetaan esimerkiksi oppilaille, joilla on kielellisiä tai matemaattisiin taitoihin liittyviä vaikeuksia, oppimisvaikeuksia yksittäisissä oppiaineissa, vaikeuksia opiskelutaidoissa, sosiaalisissa taidoissa tai koulunkäynnissä.

Osa-aikaista erityisopetusta annetaan joustavin järjestelyin samanaikaisopetuksena, pienryhmässä tai yksilöopetuksena. Osa-aikaisen erityisopetuksen tavoitteet ja sisällöt nivelletään oppilaan saamaan muuhun opetukseen. Osa-aikainen erityisopetus suunnitellaan ja oppilaan oppimista arvioidaan opettajien yhteistyönä. Osa-aikaista erityisopetusta voidaan antaa kaikilla tuen tasoilla.

Osa-aikaisen erityisopetuksen toteuttamistavoista tiedotetaan oppilaille ja huoltajille. Osa-aikainen erityisopetus pyritään järjestämään yhteisymmärryksessä oppilaan ja huoltajan kanssa. Huoltajan tuki opetuksen onnistuneessa toteuttamisessa on keskeinen. Osa-aikaisen erityisopetuksen järjestämisen suunnittelussa tehdään tarvittaessa yhteistyötä myös opiskeluhuollon palveluista vastaavien kanssa.

7.5.3 Opetukseen osallistumisen edellyttämät palvelut ja apuvälineet

Opetuksen järjestäjä päättää tulkitsemis- ja avustajapalveluista sekä muista opetuspalveluista ja erityisistä apuvälineistä. Palvelujen ja apuvälineiden tarve ja määrä arvioidaan monialaisena yhteistyönä hyödyntäen mm. asiantuntijoiden lausuntoja.

Oppilaan tulkitsemis- ja avustajapalvelujen tarve arvioidaan pedagogisessa arvioissa. Erityistä tukea saavan oppilaan tuen tarve arvioidaan pedagogisessa selvityksessä. Yleistä ja tehostettua tukea saavan oppilaan apuvälineistä tehdään hallintopäätös. Erityistä tukea saavan oppilaan palveluiden ja erityisten apuvälineiden tarve arvioidaan pedagogisessa selvityksessä ja niistä päätetään erityisen tuen päätöksessä.

7.6 Ohjaussuunnitelma

Kauhavan perusopetuksessa on käytössä yhteinen ohjaussuunnitelma, jota koulut täydentävät tarvittaessa. Ohjaussuunnitelmassa on kuvattu oppilaan ohjauksen järjestämisen rakenne, toimintatavat, työn ja vastuun jako sekä työskentely monialaisissa verkostoissa, kodin ja koulun yhteistyö ohjauksessa, työelämäyhteistyö sekä työelämään tutustumisen järjestelyt.

8 Opiskeluhoolto

Opiskeluhooltoon liittyvät asiat on kirjattu Kauhavan opiskeluhooltosuunnitelmaan.

9 Kieleen ja kulttuuriin liittyviä erityiskysymyksiä Kauhavalla

Kaikkien oppilaiden opetuksessa noudatetaan yhteisiä, opetussuunnitelman perusteiden mukaisia tavoitteita ja periaatteita. Oppilaiden kielelliset valmiudet sekä kulttuuritausta otetaan huomioon oppilaan koulutyön järjestämipaikkaa ja -tapaa päätettäessä. Kaikilla oppilailla on oikeus koulunkäynnin ja oppimisen tukeen sekä opiskeluhooltoon ja oppilashuollon oheispalveluihin.

9.1 Kulttuurinen moninaisuus ja kielitietoisuus Kauhavalla

Kauhavalla koulujen toimintakulttuuria kehitetään toisia arvostavaan, avoimeen ja vuorovaikutteiseen tapaan toimia. Kouluyhteisön jäsenten osallistavaa ja luottamusta rakentavaa keskustelua pyritään lisäämään. Kulttuurinen moninaisuus ja kielitietoisuus korostuvat Kauhavalla monikielisten oppilaiden lisääntymisen myötä. Erilaiset identiteetit, kielet, uskonnot ja katsomukset elävät rinnakkain ja ovat vuorovaikutuksessa keskenään. Eri kielten käyttö rinnakkain koulun arjessa on luontevaa ja kieliä arvostetaan. Kouluja kehitetään kielitietoisiksi yhteisöiksi. Kielitietoisessa koulussa jokainen aikuinen on kielellinen malli ja myös opettamansa oppiaineen kielen opettaja.

Koulun arkeen liittyy erilaisia sosiaalisen toiminnan käytänteitä, joihin tilanteinen kieli kuuluu olennaisena osana. Kielitietoisuus tarkoittaa myös tietoisuutta siitä, miten kieli vaikuttaa yhteiskuntaan sosiaalistumiseen. Kielitietoisuuteen kuuluu myös oppilaiden omien kielten arvostaminen. Kielen oppimisen kannalta on tärkeää, että oppijoiden kielelliset ja kulttuuriset identiteetit otetaan huomioon myös opetuksessa.

9.2 Opetuksen järjestäminen

Maahanmuuttajaoppilaiden opetus järjestetään perusopetusryhmässä oppilaan tarvitsemilla oppimisen ja koulunkäynnin tuen muodoilla avustettuna. Mikäli oppilaan kielitaito on riittämätön selviytyäkseen perusopetuksesta suomen kielellä, oppilas osallistuu perusopetukseen valmistavaan opetukseen. Kauhavalla valmistavaa opetusta annetaan erillisissä valmistavan opetuksen opetusryhmissä tai perusopetusryhmissä.

Maahanmuuttajaoppilaalle laaditaan oppimissuunnitelma. Oppimissuunnitelman laatii oppilaan opettaja/opettajat. Konsultaatiota voidaan pyytää erityisopettajalta.

Oppimissuunnitelma laaditaan 2 kuukauden kuluessa oppilaan opiskelun aloittamisesta.

Oppimissuunnitelma arvioidaan viimeistään ennen koulun lukuvuoden päättymistä.

Oppimissuunnitelman laatimisessa tehdään mahdollisuuksien mukaan yhteistyötä oppilaan ja huoltajan kanssa. Oppimissuunnitelma-lomake on Wilmassa.

Oppilaan suomen kielen taito huomioidaan opetuksessa. Oppimisen tueksi oppilas saattaa tarvita esim. käsitteiden avaamista, kuvatukea muistiinpanot reaaliaineiden teksteistä.

Koetilanteiden vaatimat erityisjärjestelyt huomioidaan (esim. lisäaika, suullinen koe, kokeen teko ohjaajan, erityisopettajan tai S2-opettajan kanssa). Oppilaan kulttuurista otetaan huomioon opetusjärjestelyissä (esim. terveystiedon, biologian ja liikunnan opetus).

Kauhavalla tulkkauspalvelu tilataan tulkkeskuksesta. Tulkkauksen varaa se henkilö, kenen vastuualueelle tulkattava asia kuuluu. Tulkkauksen tarve mietitään tapauskohtaisesti.

Tulkkausta voidaan tarvita esim. vanhempaintapaamisiin, vanhempainiltaan tai tiedotteiden laatimiseen.

9.3 Oppilaiden kieli- ja kulttuuri-identiteetin kehittymisen tukeminen

Oppilaan kieli ja kulttuuri ovat keskeisiä oppilaan identiteetin rakentumisessa ja sen ilmaisemisessa. Kielen oppimisen kannalta on tärkeää, että oppijoiden kielelliset ja kulttuuriset identiteetit otetaan huomioon opetuksessa. Kauhavalla pyritään tasapuoliseen ja oikeudenmukaiseen toimintaan perusopetuksen kaikilla osa-alueilla.

12 Valinnaisuus perusopetuksessa Kauhavalla

Perusopetuksen valinnaisten opintojen yhteisenä tehtävänä on syventää oppimista,

laajentaa opintoja ja vahvistaa jatko-opintovalmiuksia. Valinnaiset opinnot tarjoavat oppilaille mahdollisuuden kehittää osaamistaan kiinnostuksensa suunnassa. Valinnaisuus tukee opiskelumotivaatiota ja kartuttaa valintojen tekemisen taitoja.

12.1. Taide- ja taitoaineiden valinnaiset tunnit (T&T)

Taide- ja taitoaineiden valinnaisiin osoitetut vuosiviikkotunnit voidaan jakaa musiikin, kuvataiteen, käsityön, liikunnan ja kotitalouden kesken tai osa niistä voidaan osoittaa oppilaiden valittaviksi taide- ja taitoaineiden opinnoiksi, jotka syventävät oppilaan osaamista.

Kauhavalla vuosiluokille 4, 5 ja 6 koulu päättää oppilaiden T&T valinnaiset tunnit koulun painotusten ja vahvuuksien mukaan.

Vuosiluokilla 8 ja 9 taide- ja taitoaineiden valinnaiset tunnit järjestetään niin, että koulu tarjoaa oppilaiden valittavaksi vähintään kolmea (3) eri taide- ja taitoainetta.

Taide- ja taitoaineiden valinnaisista aineista laaditaan koulukohtainen suunnitelma, missä määritellään opintojen nimi, laajuus, tavoitteet, sisällöt, oppimisympäristöihin ja työtapoihin liittyvät mahdolliset erityispiirteet sekä vuosiluokat, joille valinnaista ainetta tarjotaan.

12.2. Valinnaiset aineet (VAL)

Valinnaisten aineiden tehtävänä on syventää ja laajentaa oppilaan osaamista oppilaan valinnan mukaisesti.

Valinnaisena aineena voidaan tarjota perusopetuksen yhteisten aineiden syventäviä ja soveltavia opintoja tai useasta aineesta muodostettuja ilmiöpohjaisia oppiainekokonaisuuksia. Valinnaiset aineet edistävät perusopetukselle asetettujen tavoitteiden saavuttamista. Syventävät valinnaiset aineet syventävät ja/tai laajentavat yhteisten oppiaineiden tavoitteita ja sisältöjä. Soveltavat valinnaiset aineet voivat sisältää aineksia useasta eri oppiaineesta tai laaja-alaisesta osaamisesta. Soveltavilla valinnaisilla aineilla voidaan edistää oppiaineiden yhteistyötä.

Vuosiluokilla 4, 5 ja 6 yhden tarjottavan valinnaisen aineen (VAL) on oltava yrittäjämäinen toimintatapa maakunnallisen linjauksen mukaisesti.

Valinnaisista aineista laaditaan koulukohtainen suunnitelma, missä määritellään opintojen nimi, laajuus sekä vuosiluokat, joille kutakin valinnaista ainetta tarjotaan. Koulu myös kirjaa valinnaisen aineen tavoitteet ja sisällöt vuosiluokittain sekä oppimisympäristöön, työtapoihin, tukeen, ohjaukseen ja arviointiin liittyvät mahdolliset erityispiirteet. Oppilaat voivat myös osallistua valinnaisten aineiden suunnitteluun.

12.3. Vieraiden kielten vapaaehtoiset ja valinnaiset oppimäärät

Vieraan kielen opetuksen tulee antaa oppilaalle valmiuksia toimia erikielissä viestintätilanteissa. Opetuksen tehtävänä on totuttaa oppilas käyttämään kielitaitoaan ja kasvattaa hänet ymmärtämään ja arvostamaan myös muiden kulttuureiden elämänmuotoa. Oppilas oppii myös, että taitoaineena ja kommunikaation välineenä kieli edellyttää pitkäjänteistä ja monipuolista viestinnällistä harjoittelua.

Vieraan kielen opetuksen tehtävänä on saada aikaan myönteisiä kokemuksia kielestä ja sen käyttämisestä. Opetettava aines valitaan siten, että se liittyy mielekkäisiin kielenkäyttötilanteisiin. Tavoitteena on, että oppilas uskaltaa käyttää kieltä rohkeasti omien edellytystensä mukaisesti. Tärkeää on myös pyrkiä luomaan hyvä pohja, oppimisen ilo sekä innostunut asenne läpi elämän jatkuvalla vieraiden kielten ja kulttuurien harrastamiselle.

A-kieli (A1)

A1-kieltä opiskellaan kaikille yhteisenä aineena eteläpohjalaisen A1-kielen opetussuunnitelman mukaisesti. Kauhavalla A1 kieli on englanti. Varhennetun kielenopetuksen erityisenä tehtävänä on herättää oppilaiden myönteinen asenne kielenoppimiseen sekä vahvistaa oppilaiden luottamusta omaan kykyihinsä oppia kieliä ja käyttää vähäistäkin kielitaitoa rohkeasti. Opetuksessa korostuvat oppimisen ilo, toiminnallisuus ja suullinen vuorovaikutus arkeen liittyvissä tilanteissa. Suosituksena on oppikirjaton opetus.

B-kieli (B1)

Opetuksen tavoitteena on vieraan kielen perustaidon saavuttaminen. Opetus edistää myös oppilaan kielenopiskelutaitoja ja kulttuurien välisen toimintakyvyn kehittymistä. Kauhavalla B1 kieli on ruotsi.

Valinnainen kieli (B2)

Valinnaisen kielen opetuksen tulee painottua puheviestintään kaikkein tavanomaisimmissa arkipäivän tilanteissa ja toimia samalla johdantona pitempiketoisille kyseisen kielen opinnoille toisen asteen koulutuksessa. Kauhavalla B2 kielenä tarjotaan oppilaille valittavaksi saksaa ja muita kieliä mahdollisuuksien mukaan.

Valinnaisaineissa opetusryhmä muodostetaan, mikäli oppilasmäärä on vähintään 10. Lautakunnan hyväksymien periaatteiden mukaisesti koulu harkitsee, missä aineissa pienetkin ryhmät ovat sallittuja esim. kielet. Valinnaisaineissa opetusryhmiä voidaan muodostaa vuosiluokkien 4-6 ja 8-9 oppilaista.